

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 47-48, ст.372) (Із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 3201-IV від 15.12.2005](#), ВВР, 2006, № 13, ст.110 [№ 1276-VI від 16.04.2009](#), ВВР, 2009, № 38, ст.535 [№ 2388-VI від 01.07.2010](#), ВВР, 2010, № 37, ст.496 [№ 2393-VI від 01.07.2010](#), ВВР, 2010, № 38, ст.505 [№ 3610-VI від 07.07.2011](#), ВВР, 2012, № 7, ст.53 [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), ВВР, 2012, № 12-13, ст.82 [№ 4225-VI від 22.12.2011](#), ВВР, 2012, № 37, ст.443 [№ 4270-VI від 22.12.2011](#), ВВР, 2012, № 31, ст.384 [№ 4841-VI від 24.05.2012](#), ВВР, 2013, № 15, ст.117 [№ 5178-VI від 06.07.2012](#), ВВР, 2013, № 39, ст.517 [№ 5462-VI від 16.10.2012](#), ВВР, 2014, № 6-7, ст.80 [№ 5492-VI від 20.11.2012](#), ВВР, 2013, № 51, ст.716 [№ 1323-VII від 05.06.2014](#), ВВР, 2014, № 34, ст.1166 [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#), ВВР, 2017, № 40-41, ст.383 [№ 2210-VIII від 16.11.2017](#), ВВР, 2018, № 6-7, ст.38 [№ 2581-VIII від 02.10.2018](#), ВВР, 2018, № 46, ст.371 [№ 79-IX від 12.09.2019](#), ВВР, 2019, № 44, ст.277 [№ 720-IX від 17.06.2020](#)) (У тексті Закону, крім розділу XII "Прикінцеві положення", слова "Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку", "Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України" в усіх відмінках замінено відповідно словами "Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку" та "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг" у відповідному відмінку згідно із Законом [№ 3610-VI від 07.07.2011](#)) (У тексті Закону, крім розділу XII "Прикінцеві положення", слова "Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України" та "Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку" в усіх відмінках замінити відповідно словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг" та "Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку" у відповідному відмінку згідно із Законом [№ 1323-VII від 05.06.2014](#)) (У тексті Закону слова "Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг" та "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг" в усіх відмінках замінено словами "Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку" у відповідному відмінку згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади недержавного пенсійного забезпечення в Україні та регулює правовідносини, пов'язані з цим видом діяльності.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення понять

1. У цьому Законі поняття вживаються в такому значенні:

(Абзац перший статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

адміністратор недержавного пенсійного фонду (далі - адміністратор) - юридична особа, що здійснює адміністрування недержавних пенсійних фондів на умовах цього Закону;

ануїтет - періодичні пенсійні виплати, які здійснюються з установленими інтервалами часу до того моменту, поки не настане певна подія, визначена у відповідному договорі;

відкритий пенсійний фонд - недержавний пенсійний фонд, учасниками якого можуть бути будь-які фізичні особи незалежно від місця та характеру їх роботи;

вкладник недержавного пенсійного фонду (далі - вкладник фонду) - особа, яка сплачує пенсійні внески на користь учасника шляхом перерахування грошових коштів до недержавного пенсійного фонду відповідно до умов пенсійного контракту та закону;

(Абзац п'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

власний капітал - різниця між сукупною вартістю активів юридичної особи та вартістю її зобов'язань перед третіми особами;

діяльність з недержавного пенсійного забезпечення - сукупність організаційних, юридичних та інших передбачених законодавством дій, спрямованих на здійснення недержавного пенсійного забезпечення фізичних осіб;

діяльність з управління активами - професійна діяльність, визначена законодавством про цінні папери та фондовий ринок;

довічна пенсія (довічний ануїтет) - пенсійні виплати, які здійснюються страховою організацією на підставі договору страхування довічної пенсії протягом життя фізичної особи періодично після досягнення нею пенсійного віку відповідно до законодавства про страхування;

засновник (засновники) недержавного пенсійного фонду - юридична особа або фізичні особи (для професійного пенсійного фонду), які створили пенсійний фонд чи приєдналися до нього після створення та набули прав і обов'язків, визначених цим Законом для засновників пенсійного фонду;

(Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

зберігач пенсійного фонду (далі - зберігач) - Національний банк України або банк, який на підставі відповідної ліцензії провадить діяльність із зберігання активів пенсійних фондів;

(Поняття "зберігач пенсійного фонду" частини першої статті 1 в редакції Закону [№ 5178-VI від 06.07.2012](#))

інвестиційна декларація - документ, який визначає інвестиційну політику недержавного пенсійного фонду, основні напрями та обмеження інвестування активів недержавних пенсійних фондів відповідно до цього Закону;

індивідуальний пенсійний рахунок - персоналізований рахунок учасника пенсійного фонду, який ведеться в системі персоналізованого обліку у визначеному цим Законом порядку з метою обліку накопичених на користь учасника пенсійних коштів;

компанія з управління активами - юридична особа, яка провадить професійну діяльність з управління активами на підставі відповідної ліцензії на провадження такої діяльності;

корпоративний пенсійний фонд - недержавний пенсійний фонд, засновником якого є юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців та до якого можуть приєднуватися роботодавці-платники;

(Абзац п'ятнадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

недержавний пенсійний фонд (далі - пенсійний фонд) - юридична особа, створена відповідно до цього Закону, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному законами України порядку;

(Абзац шістнадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

недержавний пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення - недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення, відповідає вимогам цього Закону для отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування (далі - пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня);

(Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

одиниця пенсійних активів - показник системи персоналізованого обліку, який застосовується для визначення суми пенсійних коштів, що належать учасникові пенсійного фонду та обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді;

(Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

одноразова пенсійна виплата - пенсійна виплата, що здійснюється одноразово у порядку та у випадках, визначених цим Законом;

пенсійна виплата - грошова виплата учасникові недержавного пенсійного забезпечення або його спадкоємцям, що здійснюється за рахунок накопичених у недержавному пенсійному фонді та облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку грошових коштів у випадках, передбачених цим Законом;

пенсійна схема - документ, який визначає умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду;

пенсійний контракт - договір між пенсійним фондом та його вкладником, згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника (учасників) фонду за визначеною пенсійною схемою;

пенсійні активи - активи пенсійного фонду, страхової організації, банківської установи, сформовані відповідно до цього Закону, за рахунок яких здійснюються пенсійні виплати;

пенсійні депозитні рахунки - вкладні (депозитні) рахунки фізичних осіб, що відкриваються банківськими установами з урахуванням умов, установлених законодавством, для накопичення заощаджень на виплату пенсії;

пенсійні кошти - сума грошових зобов'язань пенсійного фонду перед його учасниками, страхової організації перед застрахованими особами згідно з договорами страхування довічної пенсії або банківської установи перед вкладниками, які відкрили пенсійні депозитні рахунки; (Абзац двадцять п'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

пенсія на визначений строк - пенсійні виплати, що здійснюються періодично протягом визначеного строку у порядку та у випадках, визначених цим Законом;

персоніфікований облік - збирання, оброблення, систематизація та зберігання передбаченої законодавством про пенсійне забезпечення і цим Законом інформації про учасників недержавного пенсійного забезпечення, відомостей про визначення їх прав на пенсійні виплати за рахунок коштів, накопичених на їх користь, а також для обчислення розміру цих виплат; (Абзац двадцять восьмий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#)) (Абзац двадцять дев'ятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

професійний пенсійний фонд - пенсійний фонд, засновником (засновниками) якого можуть бути організації роботодавців, їх об'єднання, об'єднання громадян, професійні спілки, їх об'єднання або фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять), визначеної у статуті фонду. Учасниками такого фонду можуть бути виключно фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять), визначеної у статуті фонду, а також фізичні особи, які є працівниками організацій роботодавців, їх об'єднань, членами або працівниками професійних спілок, їх об'єднань, які створили такий фонд; (Абзац тридцять перший статті 1 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

резервний фонд - фонд, сформований відповідно до законодавчих актів України, що регулюють діяльність господарських товариств, з урахуванням вимог цього Закону адміністратором, компанією з управління активами з метою відшкодування збитків, що можуть бути завдані цими юридичними особами під час надання послуг пенсійному фонду внаслідок неналежного виконання зобов'язань перед пенсійним фондом та порушення ними законодавства; (Абзац тридцять другий статті 1 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

роботодавець - власник підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, виду діяльності або уповноважений ним орган чи фізична особа, яка відповідно до законодавства використовує найману працю;

роботодавець - платник корпоративного пенсійного фонду (далі - роботодавець-платник) - роботодавець, який визнає статут уже створеного корпоративного пенсійного фонду, виявив бажання перераховувати грошові кошти на користь своїх працівників до такого фонду на підставі договору, укладеного ним з радою цього пенсійного фонду;

саморегульована організація адміністраторів недержавних пенсійних фондів - неприбуткова організація (непідприємницьке товариство), що створюється з метою встановлення професійних стандартів діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, захисту та представлення інтересів своїх членів, а також учасників недержавних пенсійних фондів;

страхова організація - страховик, який отримав ліцензію на страхування життя;

учасник накопичувальної системи пенсійного страхування - фізична особа, яка сплачує страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та прийняла рішення про спрямування цих внесків до пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому [Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#);

(Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

учасник недержавного пенсійного забезпечення - фізична особа, на користь якої сплачуються (сплачувалися) пенсійні внески до пенсійного фонду або на пенсійний депозитний рахунок у банку і яка має право на недержавне пенсійне забезпечення на умовах і в порядку, визначених пенсійним контрактом, договором про відкриття пенсійного депозитного рахунка або договором страхування довічної пенсії та цим Законом, або яка отримує пенсійні виплати із пенсійного фонду; (Абзац тридцять восьмий статті 1 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

учасник пенсійного фонду (далі - учасник фонду) - фізична особа, на користь якої сплачуються (сплачувалися) пенсійні внески до пенсійного фонду та яка має право на отримання пенсійних виплат або отримує такі виплати з пенсійного фонду згідно із цим Законом; (Абзац тридцять дев'ятий статті 1 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

чиста вартість одиниці пенсійних активів - розрахункова вартість одиниці пенсійних активів, що визначається шляхом ділення чистої вартості активів на загальну кількість одиниць пенсійних активів на день підрахунку. Чиста вартість одиниці пенсійних активів обчислюється у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Чиста вартість одиниці пенсійних активів на день надходження першого пенсійного внеску до пенсійного фонду встановлюється у розмірі 1 гривня; (Абзац сороковий статті 1 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

чиста вартість активів пенсійного фонду - різниця між вартістю активів пенсійного фонду на день проведення підрахунку та сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на день проведення підрахунку. (Абзац сорок перший статті 1 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Терміни "[контролер](#)", "[контроль](#)", "[афілійована особа](#)" і "[пов'язана особа](#)" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "[Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг](#)". (Статтю 1 доповнено частиною другою згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

[Стаття 2.](#) Система недержавного пенсійного забезпечення

1. Система недержавного пенсійного забезпечення - це складова частина системи накопичувального пенсійного забезпечення, яка ґрунтується на засадах добровільної участі фізичних та юридичних осіб, крім випадків, передбачених законами, у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання учасниками недержавного пенсійного забезпечення додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат.

2. Суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення є:

недержавні пенсійні фонди;

страхові організації, які уклали договори страхування довічної пенсії з учасниками фонду, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду; (Абзац третій частини другої статті 2 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

банківські установи, які уклали договори про відкриття пенсійних депозитних рахунків;

вкладники та учасники пенсійних фондів, учасники накопичувальної системи пенсійного страхування; (Абзац п'ятий частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

вкладники пенсійних депозитних рахунків;

учасники недержавного пенсійного забезпечення;

(Абзац сьомий частини другої статті 2 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

засновники пенсійних фондів;
роботодавці - платники корпоративних пенсійних фондів;
саморегулювальні організації суб'єктів, які надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення;
(Абзац одинадцятий частини другої статті 2 виключено на підставі Закону [№ 79-IX від 12.09.2019](#))
адміністратори пенсійних фондів;
компанії з управління активами;
зберігачі;
аудитори;
особи, які надають консультаційні та агентські послуги відповідно до цього Закону.

3. Недержавне пенсійне забезпечення здійснюється:

пенсійними фондами шляхом укладення пенсійних контрактів між адміністраторами пенсійних фондів та вкладниками таких фондів відповідно до цього Закону;
страховими організаціями шляхом укладення договорів страхування довічної пенсії з учасниками фонду, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду відповідно до цього Закону та законодавства про страхування;
(Абзац третій частини третьої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
банківськими установами відповідно до цього Закону та законодавства про банківську діяльність шляхом укладення договорів про відкриття пенсійних депозитних рахунків для накопичення пенсійних заощаджень у межах суми, визначеної для відшкодування вкладів Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, що встановлюється згідно із законом.

[Стаття 3.](#) Законодавство про недержавне пенсійне забезпечення

Законодавство про недержавне пенсійне забезпечення складається з цього Закону, законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, законів України ["Про страхування"](#), ["Про банки і банківську діяльність"](#), ["Про інститути спільного інвестування"](#), ["Про цінні папери та фондовий ринок"](#), ["Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні"](#) та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону.

(Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 4225-VI від 22.12.2011](#), [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

[Стаття 4.](#) Принципи недержавного пенсійного забезпечення

1. Недержавне пенсійне забезпечення здійснюється на принципах:

законодавчого визначення умов недержавного пенсійного забезпечення;
заінтересованості фізичних осіб у недержавному пенсійному забезпеченні;
добровільності створення пенсійних фондів юридичними та фізичними особами, об'єднаннями фізичних осіб та об'єднаннями юридичних осіб;
добровільної участі фізичних осіб у системі недержавного пенсійного забезпечення та вибору виду пенсійної виплати, крім випадків, передбачених цим Законом;
добровільності прийняття роботодавцем рішення про здійснення пенсійних внесків на користь своїх працівників до системи недержавного пенсійного забезпечення;
економічної заінтересованості роботодавця у здійсненні пенсійних внесків на користь своїх працівників до системи недержавного пенсійного забезпечення;
неможливості необґрунтованої відмови роботодавця від здійснення пенсійних внесків до системи недержавного пенсійного забезпечення на користь своїх працівників, якщо роботодавець розпочав здійснення таких пенсійних внесків;
рівноправності всіх учасників пенсійного фонду, які беруть участь в одній пенсійній схемі;
розмежування та відокремлення активів пенсійного фонду від активів інших суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та накопичувального пенсійного страхування з метою захисту майнових прав учасників пенсійного фонду та унеможливлення банкрутства пенсійного фонду;
(Абзац десятий частини першої статті 4 в редакції Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))
визначення розміру пенсійної виплати залежно від суми пенсійних коштів, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду або застрахованої особи;
гарантування фізичним особам реалізації прав, наданих їм цим Законом;
цілового та ефективного використання пенсійних коштів;
державного регулювання розміру тарифів на послуги, що надаються у системі недержавного пенсійного забезпечення;
відповідальності суб'єктів системи недержавного пенсійного забезпечення за порушення норм, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;
державного регулювання діяльності з недержавного пенсійного забезпечення та нагляду за його здійсненням.

[Стаття 5.](#) Аудиторські перевірки у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Планові аудиторські перевірки діяльності пенсійних фондів, адміністраторів, компаній з управління активами, зберігачів, страхових організацій та банків, що надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення, проводяться не рідше ніж один раз на рік за рахунок юридичних осіб, що перевіряються. Результати аудиторських перевірок підлягають опублікуванню в порядку, визначеному цим Законом.
2. Аудиторська перевірка проводиться аудитором, який має право на провадження аудиторської діяльності і займається виключно наданням аудиторських послуг згідно із законодавством.
Аудиторська перевірка проводиться згідно із законодавством на підставі договору, який укладається між аудитором та юридичною особою, що перевіряється.
Один і той же аудитор не може провадити перевірку двох і більше юридичних осіб, що надають послуги одному й тому ж пенсійному фонду.
Аудитор не може проводити перевірку суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та вищезазначених юридичних осіб, якщо він або його засновник (засновники) володіють часткою (паєм, акціями) у статутному капіталі цих суб'єктів (юридичних осіб) або їх засновника (засновників).

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює вимоги до аудиторів, які здійснюють аудит юридичних осіб - суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення.

3. Адміністратор і компанія з управління активами подають до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку річну фінансову звітність разом з аудиторським звітом (звітом аудитора).

(Частина третя статті 5 в редакції Закону [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

Розділ II

НЕДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПЕНСІЙНИМИ ФОНДАМИ

[Стаття 6.](#) Недержавні пенсійні фонди та їх види

1. Пенсійні фонди створюються на підставі рішення засновника (зборів засновників) та не мають на меті одержання прибутку на користь одноосібного засновника або для його подальшого розподілу між засновниками.

(Частина перша статті 6 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Недержавне пенсійне забезпечення є для пенсійних фондів виключним видом діяльності. Проведення пенсійними фондами іншої

діяльності, не передбаченої цим Законом, забороняється.

3. Активи пенсійного фонду формуються за рахунок внесків до пенсійного фонду (пенсійних внесків) та інших надходжень до пенсійного фонду.

(Частина третя статті 6 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. За видами пенсійні фонди можуть утворюватися як відкриті пенсійні фонди, корпоративні пенсійні фонди та професійні пенсійні фонди. Пенсійним фондам забороняється змінювати їх вид та найменування, зазначені у статуті пенсійного фонду, після включення до Державного реєстру фінансових установ Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац другий частини четвертої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5. Дозволяється приєднання та злиття декількох пенсійних фондів одного виду. У разі злиття чи приєднання декількох пенсійних фондів одного виду новоутворений пенсійний фонд (фонд, до якого здійснюється приєднання) повинен бути того самого виду, що й фонди, які злилися чи приєдналися.

Забороняється передача майна, прав та обов'язків пенсійного фонду іншим, ніж недержавні пенсійні фонди юридичним особам - правонаступникам у зв'язку з припиненням пенсійного фонду шляхом злиття або приєднання.

Припинення пенсійного фонду шляхом поділу або перетворення в інший вид пенсійного фонду забороняється.

Особливості проведення приєднання та злиття пенсійних фондів встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина п'ята статті 6 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

6. Пенсійний фонд має власне найменування, в якому повинні бути зазначені вид фонду, слова "недержавний пенсійний фонд" або "пенсійний фонд", та яке відрізняється від найменувань будь-яких інших пенсійних фондів, створених на території України.

Слова "недержавний пенсійний фонд" та "пенсійний фонд" не можуть використовуватися у назвах юридичних осіб, що створюються не за цим Законом, за винятком використання слів "пенсійний фонд" Пенсійним фондом України та його органами, а також підприємствами, установами й організаціями, що перебувають в управлінні Пенсійного фонду України.

7. Органами управління пенсійного фонду є збори засновників та рада пенсійного фонду (рада фонду).

Створення інших органів управління пенсійного фонду заборонено.

(Частина сьома статті 6 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

8. Пенсійний фонд для забезпечення своєї діяльності користується послугами осіб, визначених цим Законом, на підставі відповідних договорів, які укладаються з цими особами радою фонду. Пенсійний фонд має користуватися послугами з адміністрування лише одного адміністратора.

(Частина восьма статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

9. Пенсійний фонд не може брати на себе зобов'язання, не пов'язані з діяльністю з недержавного пенсійного забезпечення. Пенсійний фонд не несе відповідальності за зобов'язаннями третіх осіб і не має права передавати свої зобов'язання перед учасниками та вкладниками фонду третім особам, крім випадків, передбачених цим Законом.

10. Пенсійний фонд не несе відповідальності за зобов'язаннями держави, а держава не несе відповідальності за зобов'язаннями пенсійного фонду, що зазначається у кожному пенсійному контракті.

11. Бюджетна установа має право бути засновником корпоративного пенсійного фонду або здійснювати пенсійні внески до вже створених пенсійних фондів лише у разі, якщо створення таких фондів або здійснення пенсійних внесків передбачено законами України, рішеннями Кабінету Міністрів України або рішеннями відповідних місцевих рад. Заснування такими бюджетними установами відкритих пенсійних фондів забороняється. Кошти, перераховані до будь-якого пенсійного фонду будь-яким вкладником, не є власністю держави або органів місцевого самоврядування.

(Частина одинадцята статті 6 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

12. Пенсійний фонд не може бути проголошений банкрутом та ліквідований за законодавством про банкрутство. Порядок створення, функціонування та ліквідації пенсійних фондів, а також особливості їх реєстрації як фінансової установи визначаються цим Законом.

(Частина дванадцята статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 7. Учасники та вкладники недержавних пенсійних фондів

1.

(Абзац перший частини першої статті 7 виключено на підставі Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Учасниками фонду можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства. Участь фізичних осіб у будь-якому недержавному пенсійному фонді є добровільною, крім випадків, встановлених законом. Фізична особа може бути учасником кількох пенсійних фондів за власним вибором відповідно до вимог цього Закону.

(Абзац другий частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Пенсійні виплати можуть здійснюватися учаснику фонду або його спадкоємцю.

2. Вкладником фонду будь-якого виду на користь учасника фонду, якщо інше не передбачено цим Законом, може бути:

роботодавець учасника фонду;

професійна спілка, об'єднання професійних спілок щодо своїх членів;

сам учасник фонду;

подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід і баба учасника фонду, діти подружжя учасника фонду, у тому числі усиновлені ним (нею)

діти, батьки подружжя учасника фонду.

У будь-якому пенсійному фонді його учасники можуть бути одночасно і вкладниками такого фонду.

Учасники відкритого та професійного пенсійного фонду мають право залишатися його учасниками у разі припинення здійснення пенсійних внесків на їх користь, припинення (розірвання) пенсійних контрактів, укладених на їх користь.

(Частина друга статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Пенсійні кошти, що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, є власністю такого учасника та використовуються на цілі, визначені цим Законом.

(Абзац перший частини третьої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Інформація про суму накопичених пенсійних коштів, належних кожному учаснику фонду, відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, який ведеться в системі персоніфікованого обліку.

4. Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду встановлюються у вигляді пенсійних схем.

(Частина четверта статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 8. Засновники недержавних пенсійних фондів

1. Засновником відкритого пенсійного фонду можуть бути будь-які одна чи декілька юридичних осіб з урахуванням обмежень, встановлених частиною одинадцятою статті 6 цього Закону.

Засновником корпоративного пенсійного фонду може бути юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців, до яких можуть приєднуватися роботодавці-платники.

Засновником (засновниками) професійного пенсійного фонду можуть бути об'єднання юридичних осіб-роботодавців, об'єднання фізичних

осіб, включаючи професійні спілки (об'єднання професійних спілок), або фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять).
2. Роботодавець може стати платником уже створеного корпоративного пенсійного фонду на підставі договору про участь у корпоративному пенсійному фонді за умови визнання статуту такого фонду, внесення відповідних змін до колективного договору (за умови його наявності) та обов'язкового повідомлення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про свою участь у пенсійному фонді. Повідомлення надсилається протягом двох тижнів з дати укладення роботодавцем - платником корпоративного пенсійного фонду договору про участь у корпоративному пенсійному фонді.

(Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#)) (Частина третю статті 8 виключено на підставі Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Роботодавець, який виявив бажання стати платником уже створеного корпоративного пенсійного фонду, укладає з радою цього пенсійного фонду договір про участь у корпоративному пенсійному фонді, істотними умовами якого є:

повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;

предмет договору;

права і обов'язки сторін;

підтвердження відповідності роботодавця вимогам, передбаченим цим Законом для засновників корпоративних пенсійних фондів;

порядок зміни умов договору;

умови дострокового розірвання договору.

5. Засновники відкритого пенсійного фонду не можуть бути зберігачем цього фонду та його аудитором. Засновники корпоративного або професійного фонду та роботодавці - платники корпоративного пенсійного фонду не можуть бути зберігачем, аудитором і компанією з управління активами цього фонду, а також його адміністратором, крім випадків, передбачених цим Законом.

У разі створення свого корпоративного пенсійного фонду компанія з управління активами або банківська установа має право здійснювати управління активами такого фонду та адміністрування фондом за умови отримання відповідних ліцензій у порядку, встановленому законодавством.

6. Засновники будь-якого пенсійного фонду та роботодавці - платники корпоративного пенсійного фонду можуть бути засновниками компанії з управління активами та професійного адміністратора, з якими цей фонд уклав відповідні договори.

7. Юридична особа може бути одночасно засновником не більш як одного корпоративного чи одного професійного пенсійного фонду. Така юридична особа може бути засновником одного або більше відкритих пенсійних фондів.

8. Зміна складу засновників пенсійного фонду здійснюється відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом та статутом.

У разі створення пенсійного фонду кількома засновниками один із засновників має право вийти з їх складу в порядку, передбаченому статутом пенсійного фонду, попередивши про це інших засновників та учасників фонду, на користь яких він сплачував пенсійні внески, не пізніше як за шість місяців до виходу з числа засновників пенсійного фонду.

Якщо інше не передбачено законом, засновник або роботодавець - платник корпоративного пенсійного фонду може припинити сплату пенсійних внесків до такого пенсійного фонду шляхом розірвання всіх укладених ним з таким фондом пенсійних контрактів та договору про участь у пенсійному фонді, повідомивши Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку та учасників фонду за шість місяців до розірвання таких контрактів та договору про участь у пенсійному фонді.

Рішення роботодавця про вихід із складу засновників або про розірвання договору про участь у пенсійному фонді обов'язково вноситься до колективного договору, якщо заснування такого фонду або участь у такому фонді роботодавця було передбачено колективним договором.

У разі якщо згідно із законом роботодавець зобов'язаний здійснювати пенсійні внески до пенсійного фонду на користь своїх працівників, такий роботодавець може припинити сплату пенсійних внесків до пенсійного фонду у визначеному цим Законом порядку лише за умови укладення пенсійних контрактів на користь таких працівників з іншим пенсійним фондом.

(Частина восьма статті 8 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

9. У разі виходу із складу засновників корпоративного пенсійного фонду одного із засновників або розірвання роботодавцем-платником договору про участь у корпоративному пенсійному фонді учасники такого фонду, які є працівниками цього засновника або роботодавця-платника, втрачають право бути учасниками такого корпоративного пенсійного фонду.

Учасники фонду, які є працівниками такого роботодавця, протягом трьох місяців з дня отримання повідомлення про вихід їх роботодавця з числа засновників або роботодавців - платників корпоративного пенсійного фонду зобов'язані подати адміністратору цього фонду заяву із зазначенням нового пенсійного фонду або страхової організації, з якою укладено договір страхування довічної пенсії, або банку, в якому відкрито пенсійний депозитний рахунок, куди мають бути передані належні їм пенсійні кошти. Договір страхування довічної пенсії може бути укладено учасником пенсійного фонду лише у разі досягнення таким учасником пенсійного віку, визначеного цим Законом. Разом з письмовою заявою учасник фонду зобов'язаний надати копію пенсійного контракту, укладеного з новим пенсійним фондом, або копію договору страхування довічної пенсії з обраною страховою організацією, або копію договору про відкриття пенсійного депозитного рахунка.

Працівники такого роботодавця, які є учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, подають адміністратору пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня та копію пенсійного контракту, укладеного з новим пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня. За бажанням учасника фонду, який є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, або відсутності такої заяви, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку кошти можуть бути переведені до Накопичувального пенсійного фонду.

(Абзац другий частини дев'ятої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

У разі відсутності такої заяви та копії укладеного договору з новим пенсійним фондом або копії договору страхування довічної пенсії з обраною страховою організацією, або копії договору про відкриття пенсійного депозитного рахунка в банку пенсійні кошти учасника фонду, крім учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, передаються до іншого пенсійного фонду за вибором адміністратора, який передає такі кошти, з повідомленням про це такого учасника та Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац третій частини дев'ятої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Письмове повідомлення про переведення коштів таких учасників до іншого фонду направляється кожному учаснику фонду протягом одного місяця з дня такого переведення та містить інформацію про суму переведених коштів, реквізити пенсійного фонду та його адміністратора, а також вказівку на необхідність укласти пенсійний контракт з фондом, до якого переведені кошти.

(Частина дев'яту статті 8 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Переведення коштів та передача відомостей персоналізації учасників фонду здійснюються на підставі договору між адміністратором фонду, з якого переводяться пенсійні кошти таких учасників, та пенсійним фондом, до якого переводяться такі кошти. Копія договору надається учаснику фонду разом з повідомленням, зазначеним в абзаці четвертому цієї частини.

(Частина дев'яту статті 8 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

10. У разі виходу із складу засновників або роботодавців - платників корпоративного пенсійного фонду роботодавець зобов'язаний сплатити пенсійні внески за раніше укладеними пенсійними контрактами, які підлягали сплаті до дня попередження про вихід із складу засновників або роботодавців - платників пенсійного фонду.

[Стаття 9.](#) Статут пенсійного фонду

1. Пенсійний фонд діє на підставі статуту, який повинен відповідати вимогам цього Закону. Статут пенсійного фонду, а також зміни до нього затверджуються засновником (зборами засновників) пенсійного фонду.

Приєднання до корпоративного пенсійного фонду роботодавця - платника пенсійного фонду не потребує внесення змін до статуту пенсійного фонду.

(Частина перша статті 9 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Статутом пенсійного фонду можуть встановлюватися тільки такі умови і правила недержавного пенсійного забезпечення, які не суперечать цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, прийнятим відповідно до цього Закону.

3. Статут пенсійного фонду повинен містити:

1) повне і скорочене (за наявності) найменування, вид фонду (відкритий, корпоративний чи професійний), місцезнаходження ради фонду;

(Пункт 1 частини третьої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2) відомості про засновників фонду із зазначенням їх місцезнаходження (юридичної адреси);

3) порядок внесення змін до пенсійних схем та їх скасування;

4) порядок затвердження і внесення змін до інвестиційної декларації фонду;

5) порядок укладення пенсійних контрактів;

6) права та обов'язки фонду, його засновника (засновників), роботодавців - платників, вкладників, учасників, а також порядок їх реалізації і виконання;

(Пункт 6 частини третьої статті 9 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

7) у разі якщо засновників декілька - порядок скликання, проведення зборів засновників (у тому числі шляхом опитування), формування порядку денного, прийняття ними рішень та їх компетенцію;

(Пункт 7 частини третьої статті 9 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

8) повноваження ради пенсійного фонду, порядок її утворення та функціонування, скликання її засідань, кваліфікаційні вимоги до її членів;

9) умови набуття статусу учасника фонду;

10) умови сплати внесків до пенсійного фонду;

11) порядок використання пенсійних активів фонду;

12) види дозволених витрат, пов'язаних з діяльністю пенсійного фонду;

13) порядок організації звітності, а також порядок отримання учасниками фонду виписок про стан їх індивідуальних пенсійних рахунків;

(Пункт 13 частини третьої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

14) порядок припинення пенсійного фонду;

(Пункт 14 частини третьої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

15) умови, за яких можуть бути проведені вибір і заміна адміністратора, компанії з управління активами, зберігача та порядок такої заміни із зазначенням дій, спрямованих на захист прав учасників фонду;

16) порядок оприлюднення інформації про діяльність пенсійного фонду;

17) порядок внесення змін до статуту пенсійного фонду;

18) порядок зміни складу засновників пенсійного фонду (у зв'язку із вступом, виходом, вибуттям засновників);

(Пункт 18 частини третьої статті 9 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

19) інші положення, що не суперечать законодавству.

У разі створення пенсійного фонду одноосібним засновником повноваження засновника визначаються статутом такого фонду з урахуванням вимог пунктів "а" - "г" частини третьої статті 16 цього Закону.

(Частина третя статті 9 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Статут пенсійного фонду та зміни до нього реєструються відповідно до Закону України ["Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#) з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

(Абзац перший частини четвертої статті 9 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

Зміни до статуту пенсійного фонду не можуть погіршувати умови пенсійного забезпечення учасників фонду.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку не погоджує статuti та зміни до статутів пенсійних фондів, які порушують вимоги, встановлені цим Законом.

(Абзац третій частини четвертої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

5. Статут та зміни до статуту погоджуються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у встановленому нею порядку до їх реєстрації відповідно до Закону України ["Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#).

(Частина п'ята статті 9 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

[Стаття 10.](#) Інвестиційна декларація пенсійного фонду

1. Інвестиційна декларація пенсійного фонду розробляється і затверджується радою фонду відповідно до цього Закону.

Інвестиційна декларація пенсійного фонду підлягає обов'язковій реєстрації в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом 60 календарних днів після формування ради фонду.

(Абзац другий частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

У разі відсутності у складі ради пенсійного фонду осіб, професійно підготовлених до роботи у сфері інвестиційної діяльності, рада зобов'язана залучити до розроблення інвестиційної декларації консультантів з інвестиційних питань. Оплата послуг таких консультантів здійснюється за рахунок засновників пенсійного фонду.

2. Інвестиційна декларація визначає інвестиційну політику фонду. В інвестиційній декларації відображаються основні напрями інвестування пенсійних активів та обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами, встановлені в межах загальних вимог та обмежень інвестиційної діяльності, визначених цим Законом.

Інвестиційна декларація є обов'язковою для застосування особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та зберігачем.

3. Рада фонду зобов'язана проводити щорічний аналіз ефективності інвестиційної діяльності та визначати доцільність внесення змін до інвестиційної декларації з урахуванням пропозицій, поданих особами, що здійснюють управління активами такого пенсійного фонду.

4. [Правила підготовки, вимоги до інвестиційної декларації, порядок її реєстрації та внесення змін до неї](#) встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац перший частини четвертої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відмовляє у реєстрації інвестиційної декларації пенсійного фонду в разі, якщо у складі ради пенсійного фонду відсутні особи, професійно підготовлені до роботи у сфері інвестиційної діяльності, і при цьому рада пенсійного фонду не залучила до розроблення інвестиційної декларації консультантів з інвестиційних питань.

(Частина четверту статті 10 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

[Стаття 11.](#) Реєстрація пенсійного фонду

1. Реєстрація пенсійного фонду як юридичної особи та фінансової установи проводиться у такому порядку:

1) погодження статуту пенсійного фонду Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у встановленому законодавством [порядку](#);

2) державна реєстрація пенсійного фонду як юридичної особи відповідно до [Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"](#);

3) погодження складу ради фонду Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у встановленому нею порядку;

4) включення пенсійного фонду до Державного реєстру фінансових установ та реєстрація пенсійних схем Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у встановленому нею порядку.

Пенсійний фонд набуває право на провадження діяльності з недержавного пенсійного забезпечення з моменту включення його до Державного реєстру фінансових установ.

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право перевіряти документи, подані для включення до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду, на відповідність їх нормам законодавства та достовірність зазначеної в них інформації та, в разі необхідності, вимагати подання додаткових документів і пояснень, які підтверджують відомості, що містяться у поданих документах. Рішення про включення до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду або про відмову у включенні до такого реєстру приймається протягом 30 календарних днів з дня подання документів, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. У разі прийняття рішення про включення до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку пенсійному фонду видається свідоцтво.

3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку може відмовити у включенні до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду у разі невідповідності поданих документів і даних, що містяться в них, вимогам цього Закону, а також у разі виявлення недостовірної інформації у поданих документах.

4. У разі відмови у включенні до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана письмово повідомити про це заявника з обов'язковим обґрунтуванням причин відмови та повного переліку зауважень.

5. Відмова у включенні до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду не перешкоджає повторному зверненню засновника (засновників) до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у загальному порядку після усунення причин, що були підставою такої відмови.

6. Рішення про відмову у включенні до Державного реєстру фінансових установ пенсійного фонду або порушення строків такої реєстрації може бути оскаржене засновником (засновниками) пенсійного фонду в судовому порядку. Збитки, завдані неправомірною відмовою у реєстрації пенсійного фонду як фінансової установи, відшкодовуються згідно із законом.

(Стаття 11 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

[Стаття 12.](#) Обов'язкові умови початку діяльності недержавних пенсійних фондів

1. Засновник (засновники) пенсійного фонду зобов'язаний сформувавши склад ради фонду відповідно до цього Закону до дня подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку документів для включення пенсійного фонду до Державного реєстру фінансових установ.

2. Рада фонду після включення пенсійного фонду до Державного реєстру фінансових установ та реєстрації інвестиційної декларації, повинна укласти договори:

про адміністрування пенсійного фонду - з адміністратором, який має ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів;

(Абзац другий частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

про управління активами пенсійного фонду - з компанією з управління активами або з іншою особою, яка отримала ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами); про обслуговування пенсійного фонду зберігачем - із зберігачем.

3. Укладення пенсійних контрактів та отримання пенсійних внесків на рахунок пенсійного фонду до виконання вимог цієї статті забороняється.

4. Інформація про укладення всіх договорів, зазначених у частині другій цієї статті, подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку адміністратором у [порядку](#), встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. У разі невиконання вимог частин першої і другої цієї статті протягом вісімнадцяти місяців з дня реєстрації пенсійного фонду як фінансової установи та/або у разі ненадходження пенсійних внесків до пенсійного фонду протягом цього строку Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку приймає рішення про скасування реєстрації зазначеного пенсійного фонду як фінансової установи та подає позов до суду про ліквідацію такого пенсійного фонду.

(Стаття 12 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

[Стаття 13.](#) Рада пенсійного фонду

1. Для забезпечення управління та здійснення контролю за поточною діяльністю пенсійного фонду утворюється рада пенсійного фонду.

(Абзац перший частини першої статті 13 в редакції Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Рада фонду утворюється у кількості не менше п'яти осіб. З числа членів ради фонду обираються голова та секретар ради фонду простою більшістю голосів.

2. Члени ради будь-якого фонду обираються на три роки з правом переобрання на наступний строк з числа осіб, які:

1) є дієздатними;

2) відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та статутом пенсійного фонду;

3) не були засуджені за умисні кримінальні правопорушення;

(Пункт 3 частини другої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 720-IX від 17.06.2020](#))

4) не були протягом останніх семи років керівниками юридичних осіб, визнаних банкрутами або підданих процедурі примусової ліквідації у період перебування цієї особи на керівній посаді;

5) не є пов'язаними особами інших членів ради фонду.

Кандидат у члени ради пенсійного фонду інформує засновника щодо прямого та/або опосередкованого володіння самостійно чи разом з іншими особами 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або правом голосу щодо акцій, паїв юридичної особи, або незалежного від формального володіння можливості суттєвого впливу на управління чи діяльність юридичної особи.

(Частину другу статті 13 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Член ради фонду може скласти з себе повноваження достроково за власним бажанням.

3. Засновник (засновники) пенсійного фонду, роботодавці - платники корпоративного пенсійного фонду, а також роботодавці, які є вкладниками професійних пенсійних фондів, делегують своїх представників до складу ради фонду в порядку, передбаченому статутом фонду. Такі представники визнаються членами ради фонду після їх затвердження засновником (зборами засновників) фонду.

Члени ради фонду набувають своїх повноважень у разі погодження їх кандидатур з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Погодження або відмова у погодженні здійснюється протягом 30 календарних днів з дня надходження списку членів ради фонду до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. У разі відмови у погодженні Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку надає обґрунтування причин відмови та повний перелік зауважень.

Кількість представників у раді фонду від засновників пенсійного фонду будь-якого виду та роботодавців - платників корпоративного

пенсійного фонду, а також роботодавців, які є вкладниками відкритих або професійних пенсійних фондів на користь своїх працівників, встановлюється статутом пенсійного фонду чи за рішенням засновника (зборів засновників) фонду. Можливим є визначення одного представника від кількох засновників, роботодавців - платників корпоративного пенсійного фонду, роботодавців, які є вкладниками відкритих або професійних пенсійних фондів на користь своїх працівників.

(Частина третя статті 13 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Право на представництво у раді фонду від роботодавця-платника, який приєднався до вже створеного корпоративного пенсійного фонду, при сформованому складі ради цього фонду, реалізується при черговому переобранні членів ради фонду.

5. Повноваження члена ради фонду припиняються у разі:

1) закінчення строку повноважень;

2) вибуття зі складу засновників фонду або виходу із складу роботодавців-платників всіх осіб, представником яких був такий член ради фонду;

(Пункт 2 частини п'ятої статті 13 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2-1) розірвання всіх пенсійних контрактів роботодавцями, які є вкладниками професійних пенсійних фондів, представником яких був такий член ради фонду;

(Частиною п'яту статті 13 доповнено пунктом 2-1 згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3) прийняття засновником (зборами засновників) рішення про припинення членом ради своїх повноважень за поданням засновника, роботодавця - платника, роботодавця, який є вкладником, або кількох з них, представником якого (яких) був такий член ради;

(Пункт 3 частини п'ятої статті 13 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4) подання членом ради фонду голові або секретарю ради фонду заяви про вихід із складу ради фонду за власним бажанням;

5) визнання судом члена ради фонду недієздатним;

6) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо цього члена ради фонду;

7) визнання члена ради фонду судом безвісно відсутнім або померлим;

8) недотримання умов, установлених частиною другою цієї статті;

9) вчинення членом ради корпоративного пенсійного фонду дій, які спричинили анулювання наданої одноосібному засновнику такого фонду ліцензії на провадження адміністрування пенсійних фондів у разі, коли адміністрування цього фонду здійснювалося цим засновником;

(Пункт 9 частини п'ятої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

10) подання письмової вимоги учасниками фонду, які становлять не менш ніж 25 відсотків від загальної кількості учасників фонду, про відкликання або переобрання члена ради фонду;

10-1) дій або бездіяльності, що шкодять інтересам учасників фонду;

(Частиною п'яту статті 13 доповнено пунктом 10-1 згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

11) смерті члена ради фонду.

6. Рішенням засновника (зборів засновників) фонду може бути встановлена винагорода членам ради фонду. Виплата такої винагороди здійснюється за рахунок тих осіб, представниками яких є члени ради фонду.

(Частина шоста статті 13 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

7. Організаційно-технічне та матеріальне забезпечення діяльності ради фонду та проведення зборів засновників здійснюється адміністратором фонду за рахунок коштів, сплачених йому відповідно до умов договору про адміністрування пенсійного фонду.

(Частиною восьмою статті 13 виключено на підставі Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

9. Член ради пенсійного фонду може оскаржити до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку рішення щодо припинення його повноважень у випадку, передбаченому пунктом 9 частини п'ятої цієї статті, протягом двох місяців після прийняття такого рішення, а у разі незгоди з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку - до суду.

10. Члени ради фонду зобов'язані діяти лише в інтересах учасників фонду, належно виконувати свої обов'язки.

Члени ради фонду несуть відповідальність за порушення вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку відповідно до закону.

(Статтю 13 доповнено частиною десятою згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Стаття 14. Повноваження ради пенсійного фонду

1. Рада фонду провадить свою діяльність у порядку, визначеному статутом пенсійного фонду, та відповідно до вимог цього Закону, зокрема: звітує про діяльність пенсійного фонду перед засновником (зборами засновників) фонду;

(Абзац другий частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

погоджує зміни до статуту та пенсійних схем пенсійного фонду, запропоновані засновником (засновниками) пенсійного фонду, перед їх затвердженням;

(Частиною першу статті 14 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

реєструє в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку зміни до пенсійних схем фонду;

(Абзац четвертий частини першої статті 14 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

затверджує інвестиційну декларацію та зміни до неї;

обирає голову та секретаря ради фонду з числа членів ради;

укладає від імені пенсійного фонду договори з адміністратором, компанією з управління активами або іншою особою, яка має право

здійснювати управління активами пенсійного фонду, зберігачем, аудитором пенсійного фонду;

заслуховує звіти про діяльність адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами пенсійного фонду, зберігача та приймає рішення щодо цих звітів;

затверджує інформацію про фінансовий стан пенсійного фонду, яка підлягає оприлюдненню в порядку, встановленому цим Законом, та розглядає аудиторський висновок;

здійснює контроль за цільовим використанням активів пенсійного фонду;

розглядає спірні питання, що виникають між пенсійним фондом та його учасниками та (або) вкладниками;

вирішує інші питання, віднесені цим Законом та статутом пенсійного фонду до компетенції ради цього фонду.

(Абзац дванадцятий частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Питання, віднесені цим Законом і статутом пенсійного фонду до компетенції ради фонду, не можуть бути передані до компетенції виконавчих органів засновника (засновників) фонду, адміністратора або будь-яких інших осіб.

(Абзац тринадцятий частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Голова ради фонду організовує роботу ради відповідно до вимог цього Закону та статуту пенсійного фонду і підписує особисто від імені пенсійного фонду документи, передбачені цим Законом, або дає доручення на це уповноваженій особі з числа членів ради фонду.

3. Рада фонду має право здійснювати свої повноваження, якщо у її засіданні беруть участь більше половини загальної кількості її членів.

У разі коли у складі ради залишилася половина загальної кількості її членів або менше, голова ради зобов'язаний скликати позачергові збори засновників фонду (повідомити одноосібного засновника) для вирішення питання про приведення кількісного складу ради у відповідність із вимогами цього Закону.

(Абзац другий частини третьої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. У разі коли внаслідок припинення (злиття, приєднання, поділу, перетворення) юридичної особи, яка є адміністратором, компанією з

управління активами або зберігачем у результаті передачі всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам - правонаступникам порушуються вимоги цього Закону в частині, що стосується пов'язаних осіб, рада фонду зобов'язана протягом трьох місяців прийняти рішення щодо вибору нового надавача відповідних послуг із забезпеченням при цьому дотримання вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб.

(Частина четверта статті 14 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 15. Засідання ради фонду

1. Засідання ради фонду скликаються головою ради не рідше одного разу на квартал.

Голова ради фонду зобов'язаний скликати засідання ради фонду протягом п'яти робочих днів у разі:

- 1) виникнення питань, віднесених до компетенції ради фонду;
 - 2) отримання радою фонду від органів державної влади, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення, повідомлення про виявлення порушень у діяльності осіб, з якими укладено договори відповідно до частини другої статті 12 цього Закону, або анулювання таким особам ліцензій на провадження відповідної діяльності;
 - 3) отримання письмової вимоги не менше ніж третини членів ради фонду;
 - 4) дострокового розірвання договорів з адміністратором, компанією з управління активами, зберігачем фонду;
 - 5) отримання письмової вимоги від учасників фонду, які становлять не менш ніж десять відсотків загальної кількості учасників фонду, про проведення засідання ради фонду;
- 5-1) надходження від адміністратора пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня повідомлення про порушення вимоги цього Закону щодо показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування;

(Частина першу статті 15 доповнено пунктом 5-1 згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

6) в інших випадках, передбачених статутом пенсійного фонду.

На засіданнях ради фонду мають право бути присутні представники осіб, на вимогу яких проводиться засідання ради.

На засідання ради фонду, на яких розглядаються питання щодо результатів діяльності пенсійного фонду, обов'язково запрошуються представники адміністратора, компанії з управління активами, зберігача фонду.

2. Засідання ради фонду є правомочним, якщо в ньому беруть участь більше половини загальної кількості її членів.

Рішення ради фонду приймаються простою більшістю голосів членів ради фонду, які беруть участь у засіданні. У разі рівної кількості голосів вирішальним є голос голови ради фонду.

3. Питань, винесених на розгляд ради фонду на вимогу учасників фонду, рада зобов'язана прийняти рішення.

3. Протокол засідання ради фонду підписується головою або уповноваженою ним особою з числа членів ради фонду, а також секретарем ради фонду і надається засновникам, адміністратору, особам, що здійснюють управління активами, та зберігачу пенсійного фонду, а також іншим особам, яких стосуються рішення, прийняті на засіданні ради фонду, не пізніше ніж протягом трьох робочих днів після проведення засідання ради фонду.

Стаття 16. Збори засновників пенсійного фонду

1. Збори засновників пенсійного фонду проводяться не рідше одного разу на рік. Дата, час і місце проведення зборів оголошуються радою фонду шляхом письмового повідомлення усіх засновників фонду не пізніше ніж за 20 днів до проведення зборів.

Порядок формування порядку денного, скликання, проведення та компетенція зборів засновників визначаються статутом пенсійного фонду з урахуванням вимог цього Закону.

Учасники фонду, які становлять не менш ніж десять відсотків загальної кількості учасників фонду, мають право вимагати скликання позачергових зборів засновників та обов'язкового прийняття рішення з питань, запропонованих ними до розгляду на зборах засновників.

2. Збори засновників пенсійного фонду вважаються правомочними, якщо на них присутні більше половини загальної кількості засновників фонду.

У разі коли збори засновників не відбулися два рази підряд у зв'язку з їх неправомочністю через відсутність достатнього числа представників засновників, [рішення за порядком денним таких зборів](#) приймається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Обов'язковим питанням порядку денного зборів засновників є вибори нових членів ради фонду замість тих, повноваження яких були припинені.

3. До компетенції зборів засновників належать:

а) затвердження статуту пенсійного фонду та змін до нього, а також пенсійних схем і змін до них;

(Пункт "а" частини третьої статті 16 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

б) затвердження підсумків роботи пенсійного фонду;

в) винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності членів ради пенсійного фонду;

г) заслуховування звіту ради пенсійного фонду та винесення рішень про переобрання членів ради пенсійного фонду;

д) вирішення інших питань, віднесених до компетенції зборів засновників статутом пенсійного фонду.

4. Збори засновників пенсійного фонду можуть проводитись шляхом опитування, якщо таке визначено статутом пенсійного фонду, у [порядку](#), встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Рішення зборів засновників з питань порядку денного доводяться до відома всіх учасників, засновників, роботодавців-платників фонду у порядку, встановленому статутом фонду.

(Частина п'ята статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

6. Одноосібний засновник пенсійного фонду приймає рішення, віднесені частиною третьою цієї статті до компетенції зборів засновників пенсійного фонду, одноосібно. Орган управління одноосібного засновника уповноважений приймати такі рішення. Порядок прийняття ним таких рішень визначається законом та статутом одноосібного засновника пенсійного фонду.

(Статтю 16 доповнено частиною шостою згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 17. Ліквідація пенсійного фонду

1. Ліквідація пенсійного фонду здійснюється на підставі рішення:

1) засновників пенсійного фонду;

2) правонаступників засновників фонду у випадках, передбачених частиною дев'ятою статті 20 цього Закону;

3) суду.

(Частина першу статті 17 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Ліквідація пенсійного фонду може здійснюватись в інших випадках, установлених законом.

(Частина першу статті 17 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Рішення про ліквідацію фонду, прийняте відповідно до пункту 1 або 2 цієї частини, погоджується з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац шостий частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Рішення про ліквідацію корпоративного пенсійного фонду набирає чинності за умови внесення змін до колективного договору, якщо створення такого фонду було передбачено цим документом.

2. Пенсійний фонд повинен бути ліквідований у разі:

1) настання умов, передбачених частиною десятою статті 20 цього Закону;

2) ліквідації без правонаступництва всіх засновників фонду;
3) припинення участі в пенсійному фонді всіх його учасників.

3. У разі прийняття рішення про ліквідацію пенсійного фонду рада фонду до початку процедури ліквідації цього пенсійного фонду у встановлений Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку термін зобов'язана повідомити про це рішення вкладників та учасників фонду, адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами, зберігача та Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац першої частини третьої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

На підставі рішення про ліквідацію пенсійного фонду рада фонду приймає рішення про визначення єдиного поточного рахунку пенсійного фонду та відкриття у зберігача фонду спеціального ліквідаційного депозитного рахунку, на який зараховуються всі грошові кошти з інших рахунків фонду та всі надходження грошових коштів від продажу активів пенсійного фонду. Всі інші рахунки пенсійного фонду підлягають закриттю.

4. Витрати на забезпечення діяльності ліквідаційної комісії пенсійного фонду здійснюються за рахунок грошових коштів його одноосібного засновника, а в разі, якщо засновників декілька, - за рахунок їх коштів у порядку, визначеному зборами засновників.

(Частина четверта статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5. Ліквідаційна комісія розробляє план ліквідації та погоджує його з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Статтю 17 доповнено новою частиною згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

6. Порядок утворення, склад, повноваження та порядок функціонування ліквідаційної комісії, процедура проведення ліквідації кожного окремого пенсійного фонду визначаються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 18. Операції з пенсійними активами при ліквідації пенсійного фонду

1. Протягом трьох місяців з дня отримання повідомлення про ліквідацію пенсійного фонду кожен його учасник повинен надіслати (надати) до ліквідаційної комісії письмову заяву, в якій зазначити фінансову установу, куди мають бути передані належні йому пенсійні кошти, а саме:

(Абзац першої частини першої статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

інший пенсійний фонд, з яким учасником фонду укладено пенсійний контракт;

(Абзац частини першої статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

банк, у якому відкрито пенсійний депозитний рахунок;

(Абзац частини першої статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

страхову організацію, з якою учасником фонду укладено договір страхування довічної пенсії, якщо учасник фонду досягнув пенсійного віку, визначеного законом.

(Абзац частини першої статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Разом з письмовою заявою учасник фонду зобов'язаний надіслати (надати) копію пенсійного контракту, укладеного ним з іншим пенсійним фондом, договору про відкриття пенсійного депозитного рахунка в банку або договору страхування довічної пенсії з обраною страховою організацією. Учасник фонду повинен надіслати (надати) письмову заяву у строки, визначені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац частини першої статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування після отримання повідомлення про ліквідацію пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня повинен надіслати ліквідаційній комісії цього фонду заяву про перерахування коштів до Накопичувального пенсійного фонду або за бажанням заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, а також копію пенсійного контракту, укладеного ним із таким фондом, а у випадках, передбачених [Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), заяву із зазначенням страхової організації, обраної таким учасником, і копію договору страхування довічної пенсії для перерахування коштів, облікованих на його індивідуальному пенсійному рахунку.

(Частина першу статті 18 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

2. У разі укладення пенсійного контракту з іншим пенсійним фондом, договору про відкриття пенсійного депозитного рахунка або договору страхування довічної пенсії з обраною страховою організацією учасник фонду зобов'язаний надати іншому пенсійному фонду, банку або страховій організації копію пенсійного контракту з пенсійним фондом, що ліквідується. Після передачі пенсійних коштів учасників фонду, що ліквідується, іншим пенсійним фондам або на пенсійні депозитні рахунки, або страховим організаціям для укладення договорів страхування довічної пенсії їх пенсійні контракти з цим пенсійним фондом вважаються розірваними.

(Частина друга статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. У разі ліквідації пенсійного фонду пенсійні кошти учасників фонду відповідно до їх письмових заяв переводяться до інших пенсійних фондів або на пенсійні депозитні рахунки, або до страхових організацій відповідно до договору страхування довічної пенсії в [порядку](#), встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Пенсійні кошти учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку у пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня, що ліквідується, за його бажанням перераховуються до Накопичувального пенсійного фонду або до іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Антимонопольним комітетом України.

Визначення суми пенсійних коштів, що належать кожному учаснику фонду, здійснюється у порядку, передбаченому статтею 51 цього Закону.

Після закінчення терміну подання заяв учасниками фонду, що ліквідується, всі грошові кошти з окремого депозитного рахунка перераховуються на поточний рахунок такого пенсійного фонду, після чого окремий депозитний рахунок закривається.

Передача пенсійних коштів іншим пенсійним фондам, Накопичувальному пенсійному фонду, на пенсійні депозитні рахунки та у випадку, передбаченому абзацом четвертим частини першої цієї статті, - страховим організаціям для укладення договору страхування довічної пенсії здійснюється лише в грошовій формі безготівковим платежем з поточного рахунка пенсійного фонду, що ліквідується.

(Частина третя статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Передача пенсійних коштів здійснюється лише після затвердження Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліквідаційного балансу пенсійного фонду і проводиться у строк, передбачений планом ліквідації пенсійного фонду, погодженим з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, але не пізніше як протягом шести місяців з дня затвердження проміжного ліквідаційного балансу пенсійного фонду.

(Абзац першої частини четвертої статті 18 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

У разі коли продаж активів пенсійного фонду в цінних паперах протягом зазначеного часу може призвести до значного зниження їх вартості, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право дозволити передачу в першу чергу пенсійних коштів учасників фонду, які досягли пенсійного віку, а строк передачі пенсійних коштів інших учасників фонду продовжити.

Разом з пенсійними коштами адміністратор передає пенсійним фондам, страховим організаціям або до банків на пенсійні депозитні рахунки, обрані учасниками фонду, звіт про операції, відображені на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду.

5. У разі якщо учасник фонду в установлені строки не подав письмову заяву та копію пенсійного контракту, укладеного ним з іншим пенсійним фондом, або договору про відкриття пенсійного депозитного рахунка, або договору страхування довічної пенсії з обраною страховою організацією, зазначені пенсійні кошти підлягають передачі до відкритого пенсійного фонду, визначеного ліквідаційною комісією для всіх таких учасників фонду, на умовах та в порядку, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Письмове повідомлення про переведення коштів таких учасників до іншого пенсійного фонду направляється кожному учаснику фонду протягом одного місяця з дня такого переведення та містить інформацію про суму переведених коштів, реквізити пенсійного фонду та його адміністратора, а також вказівку на необхідність укласти пенсійний контракт з пенсійним фондом, до якого переведені кошти. Переведення коштів та передача відомостей персоналізації учасників фонду здійснюються на підставі договору між адміністратором пенсійного фонду, з якого переводяться пенсійні кошти таких учасників, та пенсійним фондом, до якого переводяться такі кошти. У разі якщо учасник накопичувальної системи пенсійного страхування протягом трьох місяців не подав письмової заяви і копії пенсійного контракту, укладеного ним з іншим пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня, пенсійні кошти, що обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку, перераховуються до Накопичувального пенсійного фонду та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку.

(Частина п'ята статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
[Стаття 19.](#) Скасування реєстрації пенсійного фонду як фінансової установи внаслідок його ліквідації

1. Скасування реєстрації пенсійного фонду як фінансової установи здійснюється на підставі поданого до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку звіту про проведення ліквідації пенсійного фонду за умови повного розрахунку з усіма учасниками фонду шляхом передачі всіх пенсійних коштів учасників фонду відповідно до цього Закону.

2. На вимоги, претензії учасників фонду не поширюється строк позовної давності, визначений законом.

(Стаття 19 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

[Стаття 20.](#) Особливості створення та функціонування корпоративних і професійних пенсійних фондів

1. Сплата пенсійних внесків фізичними особами до корпоративних і професійних пенсійних фондів є добровільною, якщо інше не передбачено законом. Колективним договором може передбачатися створення корпоративного пенсійного фонду роботодавцем або відрахування пенсійних внесків роботодавців до інших пенсійних фондів.

(Частина перша статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Право участі у корпоративному пенсійному фонді належить усім працівникам юридичної особи, що є засновником або роботодавцем - платником такого фонду. Роботодавець не має права будь-яким чином обмежувати права працівників на участь у корпоративному пенсійному фонді.

Юридична особа, яка є засновником або роботодавцем - платником корпоративного пенсійного фонду, зобов'язана сплачувати пенсійні внески на користь усіх своїх працівників, крім тих, які подали письмові заперечення проти цього, працюють сезонно або проходять випробування при прийнятті на роботу.

(Частина друга статті 20 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Об'єднання юридичних осіб або фізичних осіб за родом їх професійної діяльності не мають права будь-яким чином обмежувати право фізичних осіб на самостійну участь у пенсійних фондах будь-якого виду.

4. Працівник або член об'єднання юридичних осіб чи фізичних осіб за родом їх професійної діяльності має право відмовитися від сплати пенсійних внесків до корпоративного або професійного пенсійного фонду за власний рахунок, якщо інше не передбачено законом.

(Частина четверта статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5.

(Абзац перший частини п'ятої статті 20 виключено на підставі Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Роботодавець має право встановлювати однаковий відсоток відрахувань пенсійних внесків до пенсійного фонду на користь своїх працівників від суми їх заробітної плати або застосовувати прогресивну шкалу відсотків відрахувань відносно суми заробітної плати залежно від віку працівників та (або) від їх стажу роботи на даному підприємстві із встановленням однакового відсотка відрахувань пенсійних внесків для кожної визначеної групи працівників.

Фізичні особи - учасники будь-якого пенсійного фонду мають право самостійно сплачувати додаткові внески на свою користь без обмежень.

6. Засновники професійного пенсійного фонду мають право сплачувати пенсійні внески за власні кошти на користь усіх своїх членів - фізичних осіб. При цьому розмір таких відрахувань та умови їх формування і використання встановлюються в порядку, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

7. Участь або неучасть працівників у сплаті пенсійних внесків до пенсійного фонду не може бути:

умовою здійснення роботодавцем відрахування пенсійних внесків на користь цих працівників до пенсійного фонду;

підставою для обмеження прав таких працівників у трудових відносинах з роботодавцем.

8. У разі припинення участі у корпоративному чи професійному пенсійному фонді або ліквідації такого фонду належні учасникові такого фонду пенсійні кошти не можуть бути вилучені вкладниками таких фондів.

9. У разі припинення юридичної особи, яка є засновником або роботодавцем - платником корпоративного пенсійного фонду, обов'язки щодо сплати пенсійних внесків передаються її правонаступникові.

Злиття, приєднання пенсійних фондів здійснюється в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина дев'ята статті 20 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

10. Юридичні особи, що входять до складу засновників корпоративного або професійного пенсійного фонду або є роботодавцями - платниками корпоративного пенсійного фонду, а також юридична особа, що є одноосібним засновником корпоративного фонду, мають право прийняти рішення щодо тимчасового припинення сплати пенсійних внесків за власні кошти на період до одного року, повідомивши про це Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, учасників фонду, адміністратора, якщо такий залучався, осіб, що здійснюють управління активами, у строк протягом семи календарних днів після прийняття такого рішення. Умовою прийняття такого рішення є внесення відповідних змін до колективного договору, якщо у колективному договорі передбачено сплату таких пенсійних внесків.

(Абзац перший частини десятої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

У разі коли після закінчення строку, визначеного в абзаці першому цієї частини, зазначені юридичні особи, крім одноосібного засновника корпоративного пенсійного фонду, не приймають рішення про поновлення сплати пенсійних внесків до пенсійного фонду за власні кошти, такі юридичні особи виходять із складу засновників або припиняють участь у пенсійному фонді з обов'язковим повідомленням про це Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку за умови виконання вимог, передбачених частинами восьмою - десятою статті 8 цього Закону.

Учасники фонду можуть не припиняти сплати пенсійних внесків на свою користь за власні кошти на період дії такого рішення, прийнятого засновником або роботодавцем-платником.

У разі коли після закінчення строку, передбаченого в абзаці першому цієї частини, юридична особа, що є одноосібним засновником корпоративного пенсійного фонду, не приймає рішення про поновлення сплати пенсійних внесків за власні кошти до утвореного цієї юридичною особою фонду, такий пенсійний фонд підлягає ліквідації з дотриманням вимог цього Закону.

Дія цієї частини не поширюється на внески до корпоративних та професійних пенсійних фондів, які сплачуються роботодавцями як обов'язкові додаткові відрахування на користь окремих категорій громадян, визначених законами України.

(Абзац п'ятий частини десятої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

11. У разі створення свого корпоративного пенсійного фонду компанія з управління активами або банківська установа має право здійснювати управління активами та адміністрування такого фонду за умови отримання відповідних ліцензій у порядку, встановленому законодавством. При цьому витрати, пов'язані з виконанням функцій адміністрування та управління активами такого пенсійного фонду, здійснюються за

рахунок такого засновника.

12. Національний банк України має право самостійно здійснювати адміністрування, зберігання та управління активами створеного ним корпоративного пенсійного фонду на підставі відповідних ліцензій. При цьому витрати, пов'язані з виконанням таких функцій, здійснюються за рахунок засновника.

Особливості здійснення діяльності із адміністрування, зберігання та управління активами корпоративного пенсійного фонду Національного банку України та нагляду за цією діяльністю встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац другий частини дванадцятої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#)) (Статтю 20 доповнено частиною дванадцятою згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 20-1. Особливості функціонування пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня

1. Право на участь у другому рівні системи пенсійного забезпечення має пенсійний фонд, який отримав ліцензію на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, видану Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

2. Пенсійний фонд, що має намір отримати ліцензію на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, повинен відповідати таким вимогам:

1) досвід роботи пенсійного фонду на ринку недержавного пенсійного забезпечення - не менше трьох років до дня подання заяви про отримання ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

2) мати договори про обслуговування недержавного пенсійного фонду, укладені з:

адміністратором, який відповідає вимогам, установленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, зберігачем недержавних пенсійних фондів, який має розмір регулятивного капіталу не менш як 500 мільйонів гривень;

компанією з управління пенсійними активами, яка має власний капітал у розмірі не менше 25 мільйонів гривень та досвід роботи з управління активами інституційних інвесторів не менше п'яти років;

3) адміністратор такого пенсійного фонду веде персоналізований облік пенсійних коштів на індивідуальних пенсійних рахунках учасників фонду із застосуванням одиниці пенсійних активів та щоденним розрахунком чистої вартості одиниці пенсійних активів не менш як протягом 12 місяців до дня подання заяви про отримання ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

4) показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за останні 12 місяців - на рівні не нижче середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, що визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

5) пенсійні активи протягом останніх 12 місяців до дня подання заяви про отримання ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування відповідають вимогам щодо складу активів та обмежень інвестиційної діяльності відповідно до статей 47 і 49 цього Закону.

3. Ліцензія на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку безстроково.

Рішення про відмову у видачі ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування або її анулювання може бути оскаржене в судовому порядку.

4. У разі отримання ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування вартість витрат, пов'язаних зі здійсненням діяльності в накопичувальній системі пенсійного страхування, не може перевищувати 3,5 відсотка середньозваженого значення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування такого фонду.

Пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня зобов'язаний підтримувати щокварталу показники зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів на рівні не нижче 80 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, що визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний кожного робочого дня обчислювати чисту вартість пенсійних активів, у тому числі чисту вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, чисту вартість одиниці пенсійних активів у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний кожного робочого дня розміщувати на веб-сайті пенсійного фонду та/або адміністратора такого пенсійного фонду інформацію про показник чистої вартості одиниці пенсійних внесків, розрахований на кінець робочого дня, що передує дню розміщення такої інформації, та про інші показники, визначені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Компанія з управління активами пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язана подавати кожного робочого дня адміністратору такого пенсійного фонду інформацію про вартість пенсійних активів фонду, які перебувають в їх управлінні, у розрізі пенсійних активів системи недержавного пенсійного забезпечення та пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування за формою та у порядку, що встановлені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина п'ята статті 20-1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

6. Зберігач пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня перевіряє правильність обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, чистої вартості одиниці пенсійних активів, здійсненого адміністратором пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня та особами, які здійснюють управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування.

7. У разі невиконання вимог, визначених у частині четвертій цієї статті, у будь-якому звітному періоді адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний повідомити про це протягом трьох робочих днів з дня оприлюднення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку інформації про середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за останній звітний період раду такого фонду; осіб, які здійснюють управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування; зберігача такого фонду.

Голова ради пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня зобов'язаний протягом п'яти робочих днів після надходження від адміністратора фонду повідомлення про порушення вимог, визначених частиною четвертою цієї статті, скликати засідання ради фонду.

Рада пенсійного фонду зобов'язана протягом п'яти робочих днів після прийняття нею рішення вжити заходів щодо усунення порушення вимог, визначених частиною четвертою цієї статті, та повідомити про прийняте нею рішення Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

8. У разі якщо вимоги, визначені у частині четвертій цієї статті, пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня не виконуються протягом останніх двох кварталів, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку приймає рішення про заборону на укладення нових пенсійних контрактів цим фондом з учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування.

9. У разі якщо вимоги, визначені у частині четвертій цієї статті, пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня не виконані протягом шести місяців з дня прийняття рішення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку про заборону на укладення нових пенсійних контрактів з учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку приймає рішення про анулювання ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, виданої цьому фонду.

Анулювання ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійним фондом - суб'єктом другого рівня здійснюється у порядку, визначеному Національною комісією з цінних паперів та фондового

ринку. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку надсилає не пізніше як протягом трьох робочих днів після прийняття рішення про анулювання такої ліцензії повідомлення раді пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, щодо якого анульовано ліцензію, адміністратору цього фонду, особам, які здійснюють управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування такого фонду, зберігачу цього фонду, Раді Накопичувального пенсійного фонду та Пенсійному фонду України.

10. Пенсійний фонд - суб'єкт другого рівня у разі анулювання виданої йому ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування:

(Абзац перший частини десятої статті 20-1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-ІХ від 12.09.2019](#))

1) інформує учасників накопичувальної системи пенсійного страхування про прийняте Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення у порядку, визначеному зазначеною комісією;

2) забезпечує передачу пенсійних коштів, що належать учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування цього фонду, та інформації з персоналізованого обліку фонду щодо них до Накопичувального пенсійного фонду або за вибором учасників накопичувальної системи пенсійного страхування - до іншого пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, і Антимонопольним комітетом України;

(Пункт 2 частини десятої статті 20-1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5462-VI від 16.10.2012](#))

3) має право не раніше ніж через три роки з дня винесення рішення про анулювання такої ліцензії Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку на повторне звернення щодо видачі ліцензії на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

(Пункт 3 частини десятої статті 20-1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-ІХ від 12.09.2019](#))

11. Перелік пенсійних фондів, яким видана ліцензія на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, підлягає опублікуванню в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Розділ II доповнено статтею 20-1 згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); текст статті 20-1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-ІХ від 12.09.2019](#))

Розділ III

АДМІНІСТРУВАННЯ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

[Стаття 21.](#) Адміністратор недержавних пенсійних фондів

1. Адміністратором недержавного пенсійного фонду може бути:

юридична особа, яка надає професійні послуги з адміністрування недержавних пенсійних фондів (професійний адміністратор);

юридична особа - одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого фонду;

компанія з управління активами.

Юридична особа, яка має намір провадити діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів, повинна отримати в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів.

(Абзац п'ятий частини першої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-ІХ від 12.09.2019](#))

2. Надання послуг з адміністрування недержавних пенсійних фондів може поєднуватися лише з діяльністю з управління активами відповідно до вимог, встановлених цим Законом.

Одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який самостійно здійснює адміністрування такого фонду, не має права

здійснювати управління активами пенсійних фондів, якщо він не є компанією з управління активами.

3. У разі створення корпоративного пенсійного фонду одноосібним засновником рішення про здійснення адміністрування самим засновником або про залучення професійного адміністратора приймається вищим органом управління або власником такого засновника.

У разі прийняття рішення про самостійне адміністрування корпоративного пенсійного фонду його засновником такий засновник повинен утворити відповідний структурний підрозділ.

4. Адміністратор надає послуги пенсійному фонду на підставі договору про адміністрування пенсійного фонду, який укладається з радою пенсійного фонду у письмовій формі.

Адміністратор діє від імені пенсійного фонду і в інтересах його учасників.

5. Істотними умовами договору про адміністрування пенсійного фонду є:

повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;

вид пенсійного фонду (відкритий, корпоративний чи професійний);

предмет договору;

права і обов'язки сторін;

застереження щодо конфіденційності;

порядок подання звітності та інформації;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності;

строк дії договору;

розмір оплати послуг з адміністрування пенсійного фонду (за винятком випадків, передбачених частиною одинадцятою статті 20 та частиною другою статті 30 цього Закону);

порядок зміни умов договору;

умови дострокового розірвання договору.

Договір може містити за згодою сторін інші умови, які не суперечать законодавству. Невід'ємним додатком до договору є інвестиційна декларація пенсійного фонду.

6. Адміністратор зобов'язаний:

вести персоналізований облік учасників пенсійного фонду відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів;

укладати пенсійні контракти від імені пенсійного фонду;

забезпечувати здійснення пенсійних виплат учасникам фонду у випадках, передбачених законом;

(Абзац четвертий частини шостої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

надавати зберігачу розпорядження щодо перерахування грошових коштів для оплати витрат, що здійснюються за рахунок пенсійних активів відповідно до статті 48 цього Закону;

надавати пенсійному фонду агентські та рекламні послуги, пов'язані з його діяльністю;

надавати інформацію відповідно до умов договору та цього Закону, а також інших нормативно-правових актів;

(Абзац сьомий частини шостої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

складати відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів звітність у сфері недержавного пенсійного забезпечення,

вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність пенсійного фонду відповідним органам виконавчої влади та раді пенсійного фонду;

у письмовій формі інформувати учасників накопичувальної системи пенсійного страхування про умови і порядок отримання довічної пенсії за

рахунок коштів, облікованих на їх індивідуальних пенсійних рахунках;
(Частина шосту статті 21 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

виконувати інші обов'язки у випадках, передбачених законом.

(Частина шосту статті 21 доповнено абзацом десятим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

7. З метою провадження своєї діяльності адміністратор має право засновувати представництва, філії, інші відокремлені підрозділи відповідно до законодавства у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

8. Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня має право отримувати від Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку безоплатну інформацію про показники, що застосовуються для розрахунку довічних пенсій, у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Статтю 21 доповнено частиною восьмою згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Стаття 22. Вимоги до створення професійного адміністратора недержавних пенсійних фондів

1. Професійний адміністратор може утворюватися фізичними та юридичними особами, в тому числі особами, що є засновниками пенсійних фондів будь-якого виду, в формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю відповідно до законів з питань регулювання діяльності господарських товариств з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Зберігач не може бути засновником адміністраторів тих пенсійних фондів, з радами фондів яких він уклав договори про обслуговування пенсійних фондів.

2. Професійний адміністратор, утворений як акціонерне товариство, має право випускати виключно прості іменні акції.

3. Професійний адміністратор має найменування, яке відображає його організаційно-правову форму, містить слова "адміністратор пенсійного фонду" та відрізняється від найменувань будь-яких інших адміністраторів пенсійних фондів.

Стаття 23. Установчі документи професійного адміністратора пенсійних фондів

1. Професійний адміністратор пенсійного фонду діє на підставі засновницького договору і статуту, які повинні відповідати вимогам законів України, що регулюють діяльність господарських товариств та цього Закону.

2. Статут професійного адміністратора не може передбачати провадження ним будь-яких інших видів діяльності, крім визначених цим Законом.

3. Інформація про внесення змін до установчих документів професійного адміністратора має надаватися ним Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом семи робочих днів після реєстрації таких змін.

Стаття 24. Органи управління адміністратора

(Назва статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

1. Органи управління адміністратора утворюються відповідно до законів з питань регулювання діяльності господарських товариств з урахуванням вимог цього Закону.

2. До складу виконавчих і контролюючих органів адміністратора можуть входити лише особи, які:

1) є дієздатними;

2) відповідають кваліфікаційним вимогам, установленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

3) не мають обмежень щодо виконання покладених на них функцій, які виникають через їх пов'язаних осіб;

4) не були засуджені за умисні кримінальні правопорушення;

(Пункт 4 частини другої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 720-IX від 17.06.2020](#))

5) протягом останніх семи років не були керівниками юридичних осіб, визнаних банкрутами або підданих процедурі примусової ліквідації у період перебування цієї особи на керівній посаді.

3. Посадові особи адміністратора не мають права отримувати у будь-якому вигляді винагороду від зберігача, осіб, які здійснюють управління активами, аудитора пенсійного фонду, адміністрування якого він здійснює, а також від пов'язаних осіб зазначених суб'єктів.

4. Вимоги, встановлені цією статтею, поширюються також на керівника структурного підрозділу з адміністрування пенсійних фондів компанії з управління активами та керівника структурного підрозділу одноосібного засновника корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого фонду.

(Частина четверта статті 24 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#)) (Текст статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 25. Ведення персоналізованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів

1. Ведення персоналізованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів забезпечується адміністратором та передбачає ведення індивідуальних пенсійних рахунків учасників фонду.

2. Адміністратор зобов'язаний відкрити індивідуальний пенсійний рахунок учасника фонду протягом 30 календарних днів з дня укладення першого за часом пенсійного контракту на користь такого учасника, але не пізніше дати отримання першого пенсійного внеску за цим пенсійним контрактом. У разі переведення пенсійних коштів учасника фонду від інших фінансових установ відповідно до вимог цього Закону адміністратор зобов'язаний відкрити індивідуальний пенсійний рахунок учасника фонду протягом 30 календарних днів з дня укладення договору про виплату пенсій на визначений строк або іншого документа, на підставі якого здійснюється переведення належних учаснику пенсійних коштів, але не пізніше дати отримання таких коштів.

(Частина друга статті 25 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. У системі персоналізованого обліку індивідуальний пенсійний рахунок відкривається кожному учаснику фонду. Для ідентифікації учасника фонду в номері індивідуального пенсійного рахунка використовується реєстраційний номер облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів), а у разі його відсутності використовується серія (та за наявності - номер) паспорта учасника фонду чи іншого документа, визначеного Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац перший частини третьої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

На індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду ведеться облік суми належних йому пенсійних коштів в одиницях пенсійних активів та гривнях виходячи з поточної чистої вартості одиниці пенсійних активів пенсійного фонду.

На індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду ведеться окремо облік коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що належить учаснику, а також може відображатися інша інформація, визначена законодавством або внутрішніми документами адміністратора.

(Частина третя статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Система персоналізованого обліку учасників фонду повинна містити інформацію щодо кожного учасника фонду, вкладників фонду, які здійснюють внески на користь учасника фонду, інформацію про пенсійну схему, кількість одиниць пенсійних активів пенсійного фонду, чисту вартість одиниці пенсійних активів пенсійного фонду, загальну суму пенсійних коштів. Облік коштів та кількості одиниць пенсійних активів здійснюється окремо по учасниках накопичувальної системи пенсійного страхування та учасниках недержавного пенсійного забезпечення. Порядок ведення персоналізованого обліку учасників пенсійних фондів визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина четверта статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5. Інформація з індивідуального пенсійного рахунку учасника фонду зберігається на паперовому та електронному носіях в адміністратора протягом строку дії відповідного пенсійного контракту та, якщо було укладено договір про виплату пенсії на визначений строк, протягом

строку дії такого договору, а після припинення правовідносин між учасником (вкладником) фонду та пенсійним фондом - протягом десяти років, якщо інше не передбачене законодавством.

6. На вимогу учасника фонду адміністратор зобов'язаний надавати виписку з його індивідуального пенсійного рахунку, при цьому один раз на рік - безоплатно.

Стаття 26. Передача системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів

1. Передача системи персоніфікованого обліку учасників пенсійних фондів та відповідної документації здійснюється адміністратором у разі: розірвання договору, укладеного ним з радою пенсійного фонду; ліквідації адміністратора;

припинення адміністратора в результаті передачі всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам- правонаступникам, внаслідок чого порушуються вимоги цього Закону щодо пов'язаних осіб;

анулювання ліцензії, виданої адміністратору на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів.

(Частина перша статті 26 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Адміністратор зобов'язаний забезпечити передачу в повному обсязі системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації після отримання від ради пенсійного фонду або Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку повідомлення про обраного чи тимчасово призначеного нового професійного адміністратора. До передачі системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації адміністратор зобов'язаний продовжувати виконання своїх функцій. Передача системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації здійснюється у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 27. Ліцензування діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів

(Назва статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 4225-VI від 22.12.2011](#), № 79-IX від 12.09.2019)

1. Особа, що виявила бажання здійснювати діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів, зобов'язана отримати ліцензію на провадження такої діяльності в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

2. Порядок ліцензування діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина друга статті 27 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Особа, яка подає документи на отримання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів (крім випадку, зазначеного у частині п'ятій цієї статті), повинна відповідати таким вимогам:

мати сплачений грошовими коштами статутний капітал у розмірі не менш як 2,5 мільйона гривень на день подання документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку для отримання цієї ліцензії;

мати кадри відповідного кваліфікаційного рівня, належне технічне забезпечення та інформаційні системи для ведення персоніфікованого обліку учасників фонду, які відповідають вимогам, установленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку для видачі ліцензії на провадження діяльності з адміністрування має право проводити виїзні перевірки відповідності адміністратора встановленим вимогам та достовірності документів, поданих таким адміністратором згідно з установленими нею ліцензійними умовами.

(Частина третю статті 27 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#)) (Частина третя статті 27 в редакції Закону [№ 2393-VI від 01.07.2010](#))

4. Особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, зобов'язана підтримувати розмір власного капіталу на рівні не меншому, ніж 2,5 мільйона гривень.

(Абзац перший частини четвертої статті 27 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

У разі зменшення визначеного цією частиною розміру власного капіталу особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, зобов'язана:

повідомити про це Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку протягом трьох робочих днів з дня виникнення такого зменшення;

привести розмір власного капіталу у відповідність з обов'язковим розміром, передбаченим цією частиною, протягом шести місяців з дня виникнення такої невідповідності та надати відповідні підтвердні документи Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право прийняти рішення про продовження строку усунення невідповідності розміру власного капіталу особи, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, вимогам цієї частини на строк не більш як три місяці.

(Частина четверта статті 27 в редакції Закону [№ 2393-VI від 01.07.2010](#))

5. Ліцензія на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів видається юридичній особі - одноосібному засновнику корпоративного пенсійного фонду, яка прийняла рішення про самостійне здійснення адміністрування цього фонду, за умови, що така юридична особа має технічне забезпечення та інформаційні системи для ведення персоніфікованого обліку учасників фонду та кадри відповідного кваліфікаційного рівня, які відповідають вимогам, установленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

6. Одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого пенсійного фонду та отримав ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавними пенсійними фондами, не має права здійснювати діяльність з адміністрування будь-якого іншого пенсійного фонду.

Професійний адміністратор має право здійснювати адміністрування декількох пенсійних фондів одночасно, а також управляти активами пенсійного фонду, адміністратором якого він є, за умови наявності відповідної ліцензії. Професійний адміністратор має право бути адміністратором створеного ним корпоративного пенсійного фонду.

(Текст статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

Стаття 28. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів

(Назва статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

1. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів здійснюється в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку в ліцензійних умовах.

2. Рішення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів надається письмово Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку усім пенсійним фондам, з якими адміністратором укладено договори про адміністрування недержавного пенсійного фонду, протягом одного робочого дня з дати прийняття такого рішення та підлягає обов'язковому оприлюдненню у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина друга статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

3. У разі анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, виданої юридичній особі - одноосібному засновникові корпоративного пенсійного фонду, такий засновник зобов'язаний ініціювати припинення повноважень членів ради фонду, дії яких спричинили анулювання цієї ліцензії, та забезпечити обрання нових членів ради фонду замість звільнених протягом трьох робочих днів з дати отримання пенсійним фондом повідомлення про анулювання ліцензії адміністратора цього фонду.

4. У разі анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, виданої адміністратору пенсійного фонду, рада такого фонду зобов'язана забезпечити укладення договору про адміністрування недержавного пенсійного фонду протягом п'яти

робочих днів з іншим адміністратором.

(Частина четверта статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

5. Адміністратор, ліцензію якого анульовано, припиняє виконання функцій з адміністрування пенсійного фонду з дня передачі системи персоналізованого обліку новому адміністратору та зобов'язаний безоплатно надавати допомогу новому адміністратору у виконанні зобов'язань, що виникли до передачі цьому адміністратору системи персоналізованого обліку.

6. У разі анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який одночасно є і адміністратором такого фонду, має право на повторне отримання такої ліцензії не раніше ніж через рік після дати анулювання ліцензії, а професійний адміністратор пенсійних фондів - у будь-який час.

(Текст статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

Стаття 29. Тимчасове призначення адміністратора недержавних пенсійних фондів

1. У разі, якщо протягом десяти робочих днів з дати отримання пенсійним фондом повідомлення про анулювання ліцензії адміністратора цього фонду рада фонду не укладе договір з новим адміністратором, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку може тимчасово призначити своїм рішенням адміністратора для виконання всіх функцій адміністратора, ліцензію якого анульовано. [Порядок тимчасового призначення адміністратора](#) визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина перша статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4225-VI від 22.12.2011)

2. Рішення про тимчасове призначення адміністратора надається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у письмовій формі адміністратору, ліцензію якого анульовано, а також всім пенсійним фондам, з якими цим адміністратором було укладено договори, та їх компаніям з управління активами або іншій особі, яка здійснює управління активами, протягом одного робочого дня після прийняття такого рішення.

3. Розмір оплати послуг тимчасово призначеного адміністратора визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку виходячи із середніх розмірів оплати відповідних послуг.

4. Рада фонду має право укласти договір про адміністрування пенсійного фонду з тимчасово призначеним адміністратором або змінити тимчасово призначеного адміністратора шляхом укладення договору з іншим адміністратором і повинна повідомити про це Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку протягом трьох робочих днів після укладення відповідного договору. На підставі цього повідомлення зупиняється дія рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про тимчасове призначення адміністратора.

Стаття 30. Оплата послуг з адміністрування пенсійного фонду

1. Розмір тарифів на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду визначається договором про адміністрування пенсійного фонду.

Оплата послуг з адміністрування пенсійного фонду здійснюється в грошовій формі.

(Абзац третій частини першої статті 30 виключено на підставі Закону № 4225-VI від 22.12.2011)

2. У разі коли адміністрування корпоративного пенсійного фонду здійснює його одноосібний засновник, витрати на адміністрування такого корпоративного пенсійного фонду здійснюються за рахунок цього засновника.

Стаття 31. Відповідальність адміністратора пенсійного фонду

1. Адміністратор пенсійного фонду несе відповідальність за своїми зобов'язаннями перед пенсійними фондами, з радами яких він уклав договори про адміністрування, всім майном, що належить йому на праві власності.

Відшкодування збитків, завданих адміністратором, здійснюється за рахунок його резервного фонду, а у разі недостатності резервного фонду - за рахунок іншого майна адміністратора. Порядок формування та вимоги до розміщення коштів резервного фонду встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац другий частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4225-VI від 22.12.2011)

2. Адміністратор не має права передавати свої зобов'язання перед пенсійними фондами іншим особам.

3. Держава не несе відповідальності за зобов'язаннями адміністратора пенсійного фонду, адміністратор не несе відповідальності за зобов'язаннями держави.

Стаття 32. Адміністрування пенсійного фонду у разі припинення юридичної особи - адміністратора пенсійного фонду

1. У разі припинення юридичної особи - адміністратора засновники такого адміністратора зобов'язані протягом п'яти робочих днів з дня прийняття рішення про початок відповідної процедури повідомити про це ради пенсійних фондів, з якими такий адміністратор уклав договори; осіб, які здійснюють управління активами пенсійного фонду; зберігачів відповідних пенсійних фондів; Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина перша статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

2. У разі ліквідації, а також припинення юридичної особи - адміністратора в результаті злиття, приєднання, поділу, внаслідок чого порушуються вимоги цього Закону щодо пов'язаних осіб, адміністратор зобов'язаний передати систему персоналізованого обліку учасників фонду та відповідну документацію новому адміністратору в порядку, встановленому статтею 26 цього Закону.

(Стаття 32 в редакції Закону № 4225-VI від 22.12.2011) (Статтю 33 виключено на підставі Закону № 79-IX від 12.09.2019)

Розділ IV

УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Стаття 34. Особи, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів

1. Управління активами недержавних пенсійних фондів може здійснюватися такими особами:

компанією з управління активами;

банком щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду у разі, якщо він не виконує функції зберігача цього фонду;

(Абзац третій частини першої статті 34 в редакції Закону № 4225-VI від 22.12.2011)

Національним банком України щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду;

(Абзац частини першої статті 34 в редакції Закону № 4225-VI від 22.12.2011)

професійним адміністратором, який отримав ліцензію на провадження діяльності з управління активами.

2. Управління активами пенсійного фонду здійснюється на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів - діяльності з управління активами, яка видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку в установленому нею порядку.

3. Управління активами пенсійного фонду здійснюється відповідно до умов договору про управління активами пенсійного фонду, який укладається з радою пенсійного фонду.

Договір про управління активами укладається в письмовій формі.

4. Особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів, не може бути засновником або пов'язаною особою засновників зберігача пенсійного фонду, засновників корпоративного або професійного пенсійного фонду, якщо з радою такого фонду вона уклала договір про управління активами, крім випадку, передбаченого частиною одинадцятою статті 20 цього Закону.

Стаття 35. Компанія з управління активами

1. Компанія з управління активами є юридичною особою, яка утворюється та діє відповідно до норм законодавства з урахуванням вимог, передбачених цим Законом.

2. Керівник виконавчого органу та посадові особи компанії з управління активами не мають права отримувати у будь-якому вигляді винагороду від адміністратора, за винятком випадків здійснення професійним адміністратором діяльності з управління активами відповідно до норм цього Закону, від зберігача, аудиторів пенсійного фонду, з радою якого компанією укладено відповідний договір, та від пов'язаних осіб

зазначених суб'єктів.

3. Компанія з управління активами, яка надає послуги пенсійному фонду - суб'єкту другого рівня, повинна:

- 1) мати не менше п'яти років досвіду роботи з управління активами на фінансових ринках України;
- 2) мати одночасно в управлінні активи в сумі, що визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;
- 3) мати власний капітал у розмірі не менш як 25 мільйонів гривень;
- 4) відповідати вимогам, установленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку щодо кваліфікаційного рівня та досвіду роботи фахівців, які безпосередньо виконують функції з управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування. Такі фахівці не повинні мати судимостей за умисні корисливі кримінальні правопорушення та займатися підприємницькою діяльністю. (Пункт 4 частини третьої статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 720-IX від 17.06.2020](#))(Статтю 35 доповнено частиною третьою згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Стаття 36. Вимоги до договору про управління активами пенсійного фонду

1. Рада пенсійного фонду має право укладати договір про управління активами пенсійного фонду з особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами.
2. Істотними умовами договору про управління активами пенсійного фонду є:
повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;
вид пенсійного фонду (відкритий, корпоративний чи професійний);
предмет договору;
права і обов'язки сторін;
обсяги пенсійних активів та умови їх розподілу між особами, що надають послуги з управління активами пенсійного фонду (в разі укладення договору про управління активами пенсійного фонду більше ніж з однією такою особою);
застереження щодо конфіденційності;
порядок подання звітності та інформації;
відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності;
строк дії договору;
розмір винагороди за надання послуг з управління активами;
порядок зміни умов договору;
умови дострокового розірвання договору.

Договір може містити за згодою сторін інші умови, які не суперечать законодавству. Невід'ємним додатком до договору є інвестиційна декларація пенсійного фонду.

Стаття 37. Умови проведення заміни особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійних фондів

1. Рада фонду може замінювати особу, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, з обов'язковим повідомленням про це Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку із зазначенням причин такої заміни протягом одного робочого дня з дати прийняття цього рішення. Заміна такої особи може провадитися:
(Абзац перший частини першої статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)
після закінчення строку відповідного договору про управління активами;
у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою ради пенсійного фонду;
у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою особи, яка здійснює управління активами пенсійного фонду.
2. Дострокове розірвання договору про управління активами за ініціативою ради фонду провадиться у разі:
 - 1) анулювання Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на провадження діяльності з управління активами, наданої особі, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду;
 - 2) припинення особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду;
(Пункт 2 частини другої статті 37 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
 - 3) укладення особою, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, угод, які порушують або наслідком яких є порушення норм законодавства з недержавного пенсійного забезпечення, умов договору про управління активами пенсійного фонду або умов інвестиційних декларацій пенсійних фондів;
 - 4) визнання незадовільними результатів діяльності такої особи щодо управління активами пенсійного фонду радою фонду;
 - 5) зменшення протягом року більш як на 20 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду та/або більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування; за пенсійними активами, які перебували в управлінні особи (осіб), що провадить (провадять) діяльність з управління активами пенсійного фонду, якщо таке зменшення не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку.
(Частину другу статті 37 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Дострокове розірвання договору про управління активами за ініціативою особи, яка здійснює управління активами пенсійного фонду, провадиться у разі, коли така особа не спроможна надалі здійснювати управління активами пенсійного фонду, про що така особа повинна письмово повідомити раду відповідного пенсійного фонду із зазначенням причин, які перешкоджають виконанню нею такого договору.

3. У разі закінчення строку або розірвання договору про управління активами рада фонду зобов'язана:

- 1) протягом одного робочого дня з дати припинення зобов'язань за таким договором письмово повідомити зберігача та особу, що здійснює управління активами пенсійного фонду, про закінчення строку договору про управління активами або його розірвання із зазначенням причин цього;
- 2) не пізніше одного місяця з дати припинення зобов'язань за таким договором укласти договір про управління активами пенсійного фонду з іншою особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами, у разі, коли управління активами фонду здійснювалося лише однією особою.
4. Порядок та термін передачі повноважень у разі заміни особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, а також порядок призначення особи, яка тимчасово здійснюватиме управління активами пенсійного фонду у разі невиконання радою фонду вимоги, встановленої пунктом 2 частини третьої цієї статті, встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 38. Вимоги до здійснення управління активами пенсійного фонду

1. Управління активами пенсійного фонду здійснюється особою, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, окремо щодо кожного пенсійного фонду відповідно до затверджених їх статутами пенсійних схем та інвестиційних декларацій у порядку, що визначається договором про управління активами пенсійного фонду і цим Законом, в тому числі шляхом надання відповідних розпоряджень торговцям цінними паперами та зберігачу.
2. Особа, яка провадить діяльність з управління пенсійними активами, зобов'язана:
 - 1) здійснювати операції щодо управління активами відповідно до інвестиційної декларації пенсійного фонду та укладеного договору про управління активами;
1-1) дотримуватися внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів, що відповідають вимогам, встановленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;
(Частину другу статті 38 доповнено пунктом 1-1 згідно із Законом [№ 4270-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX

від 12.09.2019)

2) подавати щороку раді фонду пропозиції щодо внесення змін до інвестиційної декларації фонду;

3) надавати звітність, передбачену цим Законом.

3. У разі коли особа, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, надає розпорядження щодо операцій з цінними паперами торговцю цінними паперами, копія цього розпорядження обов'язково надається зберігачу.

Стаття 39. Ліцензування діяльності з управління активами

(Назва статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4225-VI від 22.12.2011)

1. Видача ліцензії на провадження діяльності з управління активами особі, яка згідно з цим Законом має право на отримання такої ліцензії, здійснюється в порядку та на умовах, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку з урахуванням вимог цього Закону.

2. Ліцензія на провадження діяльності з управління активами видається відповідній особі за умови, що вона мала сплачений грошовими коштами статутний капітал у розмірі не менш як 7 мільйонів гривень на день подання документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку для отримання цієї ліцензії.

(Частина друга статті 39 в редакції Закону № 2393-VI від 01.07.2010)

3. Особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами, зобов'язана підтримувати розмір власного капіталу на рівні, не меншому ніж розмір її зареєстрованого статутного капіталу.

У разі зменшення визначеного цією частиною розміру власного капіталу особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами, зобов'язана:

повідомити про це Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку протягом трьох робочих днів з дня виникнення такого зменшення;

привести розмір власного капіталу у відповідність з обов'язковим розміром, передбаченим цією частиною, протягом шести місяців з дня виникнення такої невідповідності та надати відповідні підтвердні документи Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право прийняти рішення про продовження строку усунення невідповідності розміру власного капіталу особи, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами, вимогам цієї частини на строк не більш як три місяці.

(Частина третя статті 39 в редакції Закону № 2393-VI від 01.07.2010) (Частина четверту статті 39 виключено на підставі Закону № 2393-VI від 01.07.2010)

Стаття 40. Обмеження діяльності осіб, що здійснюють управління активами пенсійних фондів

1. Особи, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, під час провадження такої діяльності не мають права:

1) використовувати пенсійні активи пенсійного фонду для забезпечення виконання будь-яких зобов'язань, виникнення яких не пов'язане з функціонуванням цього пенсійного фонду, в тому числі власних;

2) здійснювати за рахунок активів пенсійних фондів операції з придбання, набуття внаслідок міни активів, у тому числі цінних паперів, які не можуть бути віднесені до пенсійних активів відповідно до цього Закону;

3) від імені пенсійного фонду надавати позику або брати позику чи кредит, які підлягають поверненню за рахунок пенсійних активів фонду;

4) укладати від імені пенсійного фонду угоди купівлі-продажу, міни, дарування та інші угоди щодо відчуження пенсійних активів з його пов'язаними особами, а також з іншими пенсійними або інвестиційними фондами, які знаходяться у неї в управлінні;

5) інвестувати пенсійні активи з порушенням обмежень, встановлених цим Законом;

6) безоплатно відчужувати пенсійні активи.

2. Особа, що здійснює управління активами пенсійних фондів, не може здійснювати за власні кошти операції з такими ж самими цінними паперами, які купуються, продаються або обмінюються нею від імені пенсійних фондів, з якими вона уклала договори. Така особа зобов'язана сформувати резервний фонд у розмірі та порядку, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина друга статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

Стаття 41. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів

1. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право прийняти рішення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів в порядку, визначеному ліцензійними умовами.

2. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів є підставою для дострокового розірвання договору про управління активами пенсійного фонду з особою, що здійснює управління активами пенсійного фонду, та передачі її повноважень щодо управління активами іншій особі, що має право на здійснення управління активами пенсійних фондів.

3. Рішення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів у письмовій формі надається протягом трьох робочих днів Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку всім пенсійним фондам, з якими особою, ліцензію якої анульовано, укладено договори про управління активами, а також їх адміністраторам та зберігачам і підлягає оприлюдненню в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 42. Винагорода за надання послуг з управління активами пенсійних фондів

1. Розмір винагороди особі, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, є істотною умовою договору про управління активами пенсійного фонду, який укладається між радою пенсійного фонду і такою особою.

2. Сума винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду визначається як відсоток чистої вартості активів пенсійного фонду, що перебувають в управлінні цієї особи. Винагорода виплачується у грошовій формі.

3. Оплата послуг, пов'язаних з проведенням операцій з активами пенсійного фонду, які надаються третіми особами (послуги торговців цінними паперами, витрати на перереєстрацію прав власності на активи пенсійного фонду, інших послуг, передбачених цим Законом), здійснюється за рахунок пенсійного фонду шляхом оплати таких послуг цим особам на підставі документів, що підтверджують фактично отримані послуги, або шляхом відшкодування витрат особі, що провадить діяльність з управління активами, одночасно з виплатою винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду на підставі документів, що підтверджують фактично здійснені витрати.

(Стаття 42 в редакції Закону № 4225-VI від 22.12.2011)

Стаття 43. Відповідальність особи, що здійснює управління активами пенсійних фондів

1. Особа, що здійснює управління активами пенсійних фондів, несе відповідальність перед пенсійним фондом за виконання своїх зобов'язань і збитки, завдані пенсійному фонду внаслідок порушення цією особою законодавства, положень інвестиційної декларації пенсійного фонду або договору про управління активами пенсійного фонду, всім майном, що належить їй на праві власності.

2. Збитки, завдані пенсійному фонду внаслідок порушень, визначених частиною першою цієї статті, відшкодовуються за рахунок резервного фонду особи, що здійснює управління активами такого пенсійного фонду, а у разі недостатності резервного фонду - за рахунок іншого майна цієї особи. Порядок формування резервного фонду встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина друга статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4225-VI від 22.12.2011, № 79-IX від 12.09.2019)

Розділ V

ЗБЕРІГАЧ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Стаття 44. Зберігач пенсійного фонду

1. Зберігачем пенсійного фонду може бути банк, який відповідає таким вимогам:

має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності із зберігання активів пенсійних фондів; (Абзац другий частини першої статті 44 в редакції Законів [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), [№ 5178-VI від 06.07.2012](#)) не є пов'язаною особою пенсійного фонду, з радою якого укладено договір про обслуговування пенсійного фонду зберігачем, адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами, засновників і аудитора такого фонду та їх пов'язаних осіб; не здійснює управління активами створеного ним корпоративного пенсійного фонду; не є кредитором адміністратора або осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, з яким зберігачем укладено договір про обслуговування пенсійного фонду.

Зберігач пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, крім вимог, визначених цією статтею, повинен мати регулятивний капітал у розмірі не менш як 500 мільйонів гривень.

(Частину першу статті 44 доповнено абзацом шостим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

2. Зберігач надає свої послуги на підставі договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем. Такий договір укладається в письмовій формі між радою пенсійного фонду і зберігачем відповідно до законодавства.

Недержавний пенсійний фонд може обслуговуватися тільки одним зберігачем.

Усі операції з пенсійними активами пенсійного фонду здійснюються через зберігача. Поточні рахунки пенсійного фонду відкриваються у зберігача. Пенсійні активи пенсійного фонду в формі цінних паперів та документи, які підтверджують право власності на пенсійні активи в інших формах, зберігаються у зберігача.

3. Обов'язками зберігача пенсійного фонду є:

відкриття та ведення рахунків пенсійного фонду;

приймання, передача (переведення), облік та забезпечення зберігання цінних паперів, а також документів, які підтверджують право власності на пенсійні активи в інших формах, документів, пов'язаних з формуванням та використанням пенсійних активів;

перевірка підрахунку чистої вартості активів пенсійного фонду і чистої вартості одиниці пенсійних внесків, здійсненого адміністратором та особою (особами), що провадить (провадять) діяльність з управління активами пенсійного фонду;

виконання відповідно до цього Закону розпоряджень адміністратора щодо перерахування пенсійних коштів;

виконання розпоряджень адміністратора щодо перерахування грошових коштів для оплати послуг адміністратора, зберігача, винагороди особі, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, аудитора (аудиторської фірми), оплати послуг осіб, які надають пенсійному фонду консультаційні та (або) агентські послуги, торговців цінними паперами та інших посередників, здійснення оплати витрат на перереєстрацію прав власності та оплати інших витрат, передбачених цим Законом;

виконання розпоряджень особи, що здійснює управління активами пенсійного фонду, згідно з інвестиційною декларацією пенсійного фонду; зберігання копій розпоряджень щодо операцій з цінними паперами та іншими активами, наданих особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, торговцям цінними паперами та іншим посередникам;

подання звітності, передбаченої цим Законом та відповідними нормативно-правовими актами;

виконання розпоряджень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо припинення (блокування) виконання розпоряджень особи, що здійснює управління активами пенсійного фонду, на підставах, визначених законодавством;

забезпечення в день надходження до банку зарахування на рахунок пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня коштів учасників накопичувальної системи пенсійного страхування.

(Частину третю статті 44 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

4. У разі виявлення порушень законодавства щодо провадження діяльності з управління активами пенсійного фонду, вчинених особою, яка здійснює управління активами пенсійного фонду, зберігач протягом одного робочого дня з моменту виявлення такого порушення:

1) письмово надає відповідну інформацію раді пенсійного фонду, адміністратору, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також особі, що вчинила це порушення;

(Пункт 1 частини четвертої статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

2) припиняє (блокує) виконання розпоряджень особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, щодо операцій з пенсійними активами, що не відповідають вимогам законодавства щодо провадження діяльності з управління активами пенсійного фонду.

Зберігач виконує розпорядження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо припинення (блокування) виконання розпоряджень компанії з управління активами в частині управління пенсійними активами на підставах, визначених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац четвертий частини четвертої статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

У разі невиконання вимог, визначених цією частиною, зберігач несе відповідальність за збитки, завдані пенсійному фонду внаслідок такого невиконання, відповідно до договору про обслуговування пенсійного фонду, укладеного з цим пенсійним фондом, та законодавства.

(Частина четверта статті 44 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5. У разі зменшення протягом року чистої вартості одиниці пенсійних внесків пенсійного фонду більше ніж на 20 відсотків зберігач повинен повідомити про це раду пенсійного фонду, Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина п'ята статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

6. Зберігач не може надавати послуги торговця цінними паперами (посередника) пенсійному фонду, з яким він уклав договір про обслуговування пенсійного фонду, протягом строку дії такого договору.

7. Зберігач не може використовувати активи пенсійного фонду, які знаходяться на рахунках цього фонду, як кредитні ресурси.

[Стаття 45.](#) Вимоги до договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем

1. Істотними умовами договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем є:

права і обов'язки сторін;

порядок подання звітності та інформації з дотриманням вимог цього Закону та відповідних нормативно-правових актів;

умови дострокового розірвання договору з дотриманням вимог цього Закону;

порядок і строки передачі пенсійних активів та відповідної документації іншому зберігачу;

порядок та умови блокування операцій з активами пенсійного фонду у разі порушення особою, що здійснює управління активами, вимог інвестиційної декларації та цього Закону;

порядок зміни умов договору;

розподіл активів пенсійного фонду між особами, що здійснюють управління активами такого пенсійного фонду;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності.

Договір може містити за згодою сторін інші умови, які не суперечать законодавству.

Невід'ємною частиною договору є інвестиційна декларація пенсійного фонду, відомості про осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та копії договорів про управління активами, укладених з ними.

2. Рада фонду може замінювати зберігача з обов'язковим повідомленням про це Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац перший частини другої статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

Заміна зберігача може здійснюватися:

після закінчення строку дії відповідного договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем;

у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою ради пенсійного фонду;

у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою зберігача.

Сторони договору можуть оскаржити рішення про дострокове розірвання договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем у судовому порядку.

3. Дострокове розірвання договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем провадиться за ініціативою ради фонду у разі:

1) анулювання Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на провадження діяльності із зберігання активів пенсійних фондів;

(Пункт 1 частини третьої статті 45 в редакції Закону [№ 5178-VI від 06.07.2012](#))

2) повідомлення органів державної влади про порушення зберігачем законодавства про недержавне пенсійне забезпечення;

3) порушення зберігачем умов договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем;

4) запровадження у зберігача тимчасової адміністрації, введення процедури санації зберігача, порушення справи про банкрутство зберігача, прийняття рішення про його ліквідацію.

(Пункт 4 частини третьої статті 45 в редакції Закону [№ 4841-VI від 24.05.2012](#))

4. Договір про обслуговування пенсійного фонду зберігачем може бути достроково розірваний за ініціативою зберігача у разі неспроможності зберігача виконувати свої функції відповідно до умов договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем, про що зберігач повинен письмово повідомити раду відповідного пенсійного фонду із зазначенням причин, які перешкоджають виконанню ним такого договору.

5. У разі закінчення строку або розірвання договору про обслуговування зберігачем пенсійного фонду рада фонду зобов'язана:

1) письмово повідомити про це із зазначенням підстав розірвання договору Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, зберігача, адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами такого фонду;

(Пункт 1 частини п'ятої статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

2) укласти договір про обслуговування пенсійного фонду зберігачем з іншим зберігачем у термін, встановлений Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

6. У разі обрання нового зберігача попередній зберігач, з яким розривається договір, зобов'язаний:

1) забезпечити передачу всіх пенсійних активів фонду та належної документації новому зберігачу в зазначені у договорі строки;

2) виконувати функції зберігача щодо пенсійних активів, які залишатимуться у нього на зберіганні, до повної передачі всіх пенсійних активів фонду новому зберігачу цього фонду;

3) повністю завершити передачу пенсійних активів та всієї належної документації до дати припинення дії договору, укладеного зберігачем з радою пенсійного фонду.

7. Оплата послуг зберігача пенсійного фонду провадиться за тарифами, встановленими у договорі. [Порядок обчислення тарифів, їх граничний розмір](#) встановлюються згідно із законодавством Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина сьома статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

[Стаття 46](#). Відповідальність зберігача пенсійного фонду

1. Зберігач несе майнову відповідальність за збитки, завдані ним пенсійному фонду внаслідок невиконання або неналежного виконання умов договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем, та відшкодовує їх відповідно до умов цього договору і в порядку, встановленому законодавством.

(Частина перша статті 46 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Зберігач не несе відповідальності за зобов'язаннями пенсійного фонду перед його учасниками, за зобов'язаннями осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та адміністратора перед пенсійним фондом, крім випадків, передбачених законом.

3. Зберігач несе відповідальність за неподання, несвочасне подання або подання завідомо недостовірної інформації раді пенсійного фонду, його адміністратору та особі (особам), що провадить діяльність з управління активами цього фонду, відповідно до законодавства та умов договору, укладеного з таким пенсійним фондом, а також Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку відповідно до законодавства.

(Статтю 46 доповнено частиною третьою згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

Розділ VI

ПЕНСИЙНІ АКТИВИ

[Стаття 47](#). Склад активів пенсійного фонду

1. До складу активів пенсійного фонду відповідно до цього Закону належать:

активи в грошових коштах;

активи в цінних паперах;

інші активи згідно із законодавством.

2. Пенсійні активи у цінних паперах складаються з:

1) цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної

Республіки Крим, місцевими радами відповідно до законодавства;

2) акцій українських емітентів;

(Пункт 2 частини другої статті 47 в редакції Законів [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), [№ 4225-VI від 22.12.2011](#), [№ 2210-VIII від 16.11.2017](#))

2-1) облігацій українських емітентів, кредитний рейтинг яких відповідає інвестиційному рівню за Національною рейтинговою шкалою, визначеною законодавством України, або які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

(Частиною другою статті 47 доповнено пунктом 2-1 згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3) цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано урядами іноземних держав, при цьому встановлення вимог до рейтингу зовнішнього боргу та визначення рейтингових компаній здійснюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

4) облігацій іноземних емітентів з інвестиційним рейтингом, визначеним відповідно до пункту 3 цієї частини;

5) акцій іноземних емітентів, що перебувають в обігу на організованих фондових ринках та пройшли лістинг на одній з таких фондових бірж, як Нью-Йоркська, Лондонська, Токійська, Франкфуртська, або у торговельно-інформаційній системі НАСДАК (NASDAQ). Емітент цих акцій повинен провадити свою діяльність не менше ніж протягом 10 років і бути резидентом країни, рейтинг зовнішнього боргу якої визначається відповідно до пункту 3 цієї частини;

6) іпотечних облігацій.

(Частиною другою статті 47 доповнено пунктом 6 згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Пенсійні активи пенсійного фонду в цінних паперах не можуть включати:

1) цінні папери, емітентами яких є зберігач, особи, що здійснюють управління пенсійними активами, адміністратор (крім випадків,

передбачених частиною другою статті 49 цього Закону), аудитор (аудиторська фірма) та особи, що надають консультаційні, агентські або рекламні послуги, з якими пенсійним фондом укладено відповідні договори, та їх пов'язані особи, засновники пенсійного фонду та їх пов'язані особи (крім випадків, передбачених частиною другою статті 49 цього Закону);

(Пункт 1 частини третьої статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2) цінні папери (крім акцій), які не пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, встановленим Національною комісією з цінних

паперів та фондового ринку, та не перебувають в обігу на фондовій біржі, зареєстрованій у встановленому порядку, крім випадку, якщо кредитний рейтинг облігацій відповідає інвестиційному рівню за Національною рейтинговою шкалою, визначеною законодавством; (Пункт 2 частини третьої статті 47 в редакції Законів [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2210-VIII від 16.11.2017](#))

3) цінні папери, емітентами яких є інститути спільного інвестування, якщо інше не встановлено нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

4) векселі;

5) похідні цінні папери.

4. Пенсійні активи не можуть формуватися за рахунок коштів, отриманих на підставах, що суперечать законодавству.

5. Пенсійні активи не можуть бути предметом застави і повинні використовуватися лише на цілі, передбачені статтею 48 цього Закону. На пенсійні активи не може бути звернене стягнення за зобов'язаннями засновників пенсійного фонду, роботодавців-платників, осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, адміністратора, зберігача такого фонду та страхової організації, з якою укладено договір страхування довічної пенсії учасником відповідного пенсійного фонду або договір страхування ризику настання інвалідності чи смерті учасника фонду.

6. Обчислення та визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, їх облік, зарахування здійснюються адміністратором та особою, що здійснює управління активами такого пенсійного фонду, за методикою та у [порядку](#), визначеними Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац перший частини шостої статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

У разі купівлі-продажу цінних паперів такі операції відображаються в обліку пенсійного фонду на кінець робочого дня, протягом якого здійснювалися ці операції.

7. На пенсійні активи не може бути звернене будь-яке стягнення або застосована конфіскація, якщо вони сформовані за рахунок коштів, отриманих на підставах, що не суперечать законодавству.

8. Активи пенсійного фонду можуть формуватися виключно внаслідок операцій, пов'язаних з провадженням пенсійним фондом діяльності з недержавного пенсійного забезпечення, відповідно до цього Закону.

(Статтю 47 доповнено частиною восьмою згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

[Стаття 48](#). Використання пенсійних активів

1. Пенсійні активи, що накопичуються у пенсійному фонді, можуть бути використані виключно для цілей інвестиційної діяльності фонду, виконання зобов'язань фонду перед його учасниками та оплати витрат, пов'язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення, а саме:

1) інвестування відповідно до вимог цього Закону з метою отримання доходу на користь учасників фонду;

2) виконання договорів виплати пенсії на визначений строк, укладених з учасниками фонду, та для здійснення одноразових пенсійних виплат, передбачених законом;

(Пункт 2 частини першої статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

3) оплати договорів страхування довічної пенсії та договорів страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду, укладених із страховою організацією;

4) оплати послуг з адміністрування пенсійного фонду (крім випадків, коли адміністрування самостійно здійснює юридична особа - одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду), включаючи оплату рекламних і агентських послуг, пов'язаних з функціонуванням пенсійного фонду, витрат на оприлюднення інформації про його діяльність, передбаченої цим Законом;

(Пункт 4 частини першої статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5) виплати винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду;

(Пункт 5 частини першої статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

6) оплати послуг зберігача;

(Пункт 6 частини першої статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

7) оплати послуг з проведення планових аудиторських перевірок пенсійного фонду;

(Пункт 7 частини першої статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

8) оплати послуг третіх осіб, надання яких передбачено цим Законом або нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, включаючи оплату послуг торговців цінними паперами (посередників), витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на активи пенсійного фонду;

(Пункт 8 частини першої статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

9) оплати інших послуг, надання яких передбачено цим Законом та які визначені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Пункт 9 частини першої статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Використання пенсійних активів для інших цілей забороняється.

[Граничні розміри витрат](#), визначених пунктами 4-6 цієї частини, встановлюються як відсоток чистої вартості активів пенсійного фонду.

(Частина першу статті 48 доповнено абзацом дванадцятим із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Граничні розміри витрат, визначених пунктами 4-9 цієї частини, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина першу статті 48 доповнено абзацом тринадцятим із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

2. Пенсійні активи не можуть включатися до ліквідаційної маси зберігача пенсійного фонду та інших банків.

(Частина друга статті 48 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Корпоративний та професійний пенсійні фонди можуть укласти договір страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду для всіх учасників фонду за рахунок частини їх пенсійних внесків. Порядок укладання такого договору та розмір страхового внеску за таким видом страхування визначаються у колективному договорі.

Відкритий пенсійний фонд за бажанням учасників фонду може укладати договори страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду за рахунок частини їх пенсійних внесків.

Розмір страхового внеску за таким видом страхування відповідно до цієї частини не може перевищувати одного відсотка розміру пенсійного внеску, сплачуваного учасником фонду або за учасника фонду, який виявив бажання брати участь у такому виді страхування.

Страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду відповідно до цієї частини здійснюється згідно з цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань страхування.

[Стаття 49](#). Загальні обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами пенсійного фонду

1. Особа, що здійснює управління активами пенсійного фонду, під час провадження нею такої діяльності не має права:

1) формувати пенсійні активи за рахунок позикових (кредитних) коштів;

2) надавати майнові гарантії, забезпечені пенсійними активами, або будь-які кредити (позики) за рахунок пенсійних активів;

3) укладати угоди купівлі-продажу або міні пенсійних активів з обов'язковою умовою зворотного викупу;

4) розміщувати на банківських депозитних рахунках у грошових коштах та в ощадних сертифікатах банків більш як 50 відсотків загальної

вартості пенсійних активів;

(Пункт 4 частини першої статті 49 в редакції Законів [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери одного емітента більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів (крім цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, та у випадках, визначених цим Законом);

6) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, доходи за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, більш як 50 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

7) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, доходи за якими гарантовано Радою міністрів Автономної Республіки Крим, та облігації місцевих позик більш як 20 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

8) придбавати або додатково інвестувати в облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України, більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

9) придбавати або додатково інвестувати в акції українських емітентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

9-1) придбавати або додатково інвестувати в акції українських емітентів, що не допущені до торгів на фондовій біржі, більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

(Частину першу статті 49 доповнено пунктом 9-1 згідно із Законом [№ 2210-VIII від 16.11.2017](#))

10) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери іноземних емітентів більш як 20 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

11) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні облігації більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

(Пункт 11 частини першої статті 49 в редакції Законів [№ 3668-VI від 08.07.2011](#), [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

12) придбавати або додатково інвестувати в об'єкти нерухомості більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

13) придбавати або додатково інвестувати в банківські метали, у тому числі шляхом відкриття поточних та депозитних рахунків в установах банків у банківських металах, більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

(Пункт 13 частини першої статті 49 в редакції Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

14) придбавати або додатково інвестувати в інші активи, що можуть бути оцінені за ринковою вартістю та не заборонені законодавством України, але не зазначені у цій статті, включаючи акції, набуті внаслідок перетворення юридичної особи, корпоративні права якої перебували в активах пенсійного фонду, в акціонерне товариство, більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

(Пункт 14 частини першої статті 49 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

15) емітувати будь-які боргові цінні папери та похідні цінні папери;

16) придбавати цінні папери, емітентами яких є особи, визначені в пункті 1 частини третьої статті 47 цього Закону;

(Пункт 17 частини першої статті 49 виключено на підставі Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#)) (Пункт 18 частини першої статті 49 виключено на підставі Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#)) (Пункт 19 частини першої статті 49 виключено на підставі Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

20) розміщувати у зобов'язаннях однієї юридичної особи більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

(Частину першу статті 49 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

21) тримати більш як 10 відсотків цінних паперів (корпоративних прав) одного емітента.

(Частину першу статті 49 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#) - зміна набирає чинності через п'ять років з дня набрання чинності Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#) - див. пункт 1 розділу II Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Розміщення пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється відповідно до нормативів, передбачених статтею [88 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#).

(Частину першу статті 49 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

2. Під час провадження діяльності, пов'язаної з інвестуванням пенсійних активів корпоративного пенсійного фонду, дозволяється придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, емітентами яких є засновники такого фонду, не більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів, з дотриманням інших вимог щодо складу і структури пенсійних активів, установлених цим Законом, а протягом перших п'яти років з початку заснування таких фондів - не більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів.

3. Купівля-продаж акцій (крім акцій, зазначених у пункті 9-1 частини першої цієї статті), облігацій українських емітентів особами, які здійснюють управління активами пенсійного фонду, провадиться виключно на фондовій біржі з дотриманням вимог цього Закону.

(Абзац перший частини третьої статті 49 в редакції Закону [№ 2210-VIII від 16.11.2017](#))

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право встановлювати додаткові вимоги до фондової біржі, на якій здійснюється купівля-продаж акцій, облігацій українських емітентів особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду.

Норми цієї частини не застосовуються у разі придбання акцій українських емітентів при їх розміщенні, якщо акції відповідного емітента входять до складу пенсійних активів пенсійного фонду.

Обмеження, встановлене пунктом 5 частини першої цієї статті, не застосовується протягом шести місяців у разі додаткового інвестування пенсійних активів у акції відповідного емітента при здійсненні ним додаткової емісії акцій, якщо внаслідок такого інвестування зберігається частка пенсійного фонду у статутному капіталі відповідного емітента, а акції відповідного емітента входять до складу пенсійних активів пенсійного фонду.

(Частина третя статті 49 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Інвестування пенсійних активів, призначених для виплати пенсійним фондом пенсії на визначений строк або для виплати довічної пенсії страховою організацією, здійснюється відповідно до вимог цієї статті.

5. Усі надходження на поточні рахунки фонду мають бути використані за цільовим призначенням відповідно до статті 48 цього Закону протягом двох тижнів з дати зарахування цих коштів.

6. Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку можуть встановлюватися особливості застосування пунктів 4, 6 і 13 частини першої цієї статті до досягнення пенсійним фондом обсягу активів у розмірі 500 тисяч гривень, але на строк не більше 18 місяців з дня включення пенсійного фонду до Державного реєстру фінансових установ.

(Статтю 49 доповнено частиною шостою згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

[Стаття 50. Пенсійні внески](#)

1. Пенсійні внески до пенсійного фонду сплачуються у розмірах та у порядку, встановлених пенсійним контрактом, відповідно до умов обраних пенсійних схем. Зазначені в пенсійному контракті розміри сплачуваних до пенсійного фонду пенсійних внесків можуть змінюватися відповідно до умов обраних пенсійних схем.

Внески за страхуванням ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду сплачуються у порядку, визначеному пенсійним контрактом.

2. Рада пенсійного фонду має право встановити мінімальний розмір пенсійних внесків - 10 відсотків мінімальної заробітної плати у розрахунку на один місяць.

3. Розмір пенсійних внесків до корпоративного або професійного пенсійного фонду, що сплачуються за кошти засновників цих фондів і роботодавців-платників, може визначатися у колективному договорі з урахуванням вимог законів України.

(Абзац перший частини третьої статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

Засновники корпоративних та професійних пенсійних фондів і роботодавці-платники можуть пропонувати учасникам фондів укладення договору страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду, обов'язкового для всіх учасників фонду, відповідно до визначеного порядку укладання такого договору та розміру внесків на такий вид страхування. Загальний розмір страхових внесків, які

сплачуються за таким видом страхування, не може перевищувати 1 відсотка розміру пенсійного внеску, сплачуваного засновником або роботодавцем-платником за кожного учасника фонду. Внески за цим видом страхування сплачуються у порядку, визначеному пенсійним контрактом.

Роботодавець, який здійснює перерахування внесків до відкритого пенсійного фонду від імені своїх працівників - учасників цього пенсійного фонду, може здійснювати внески по добровільному страхуванню ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду. Розмір таких внесків не може перевищувати 1 відсотка внесків, сплачуваних відкритому пенсійному фонду за кожного учасника фонду, за умови, що пенсійний фонд надає можливість придбати цей вид страхування як складову частину пенсійного контракту.

4. У разі прийняття фізичною особою рішення щодо накопичення страхових внесків у пенсійному фонді на умовах, визначених законодавством, розмір таких пенсійних внесків встановлюється згідно із законодавством про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. При цьому вимога щодо сплати пенсійного внеску у розмірі не нижче мінімального, передбаченого частиною другою цієї статті, не застосовується.

(Частина четверта статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

5. Максимальний розмір пенсійних внесків за пенсійними схемами недержавного пенсійного забезпечення не обмежується.

6. Пенсійні внески сплачуються лише у національній валюті України, а у випадках, передбачених законодавством України, в іноземній валюті за офіційним обмінним курсом Національного банку України, що діяв на момент сплати, шляхом готівкових та (або) безготівкових розрахунків. Юридичні особи сплачують пенсійні внески лише у безготівковій формі.

7. Пенсійні внески сплачуються шляхом зарахування відповідних грошових сум на поточні рахунки пенсійного фонду у зберігача.

[Стаття 51.](#) Облік пенсійних коштів учасників пенсійного фонду

1. Сума пенсійних коштів, що належить кожному учаснику фонду, визначається шляхом множення кількості одиниць пенсійних активів фонду, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, на чисту вартість одиниці пенсійних активів фонду та відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду. Сума пенсійних коштів усіх учасників пенсійного фонду дорівнює чистій вартості активів пенсійного фонду.

2. Чиста вартість активів пенсійного фонду, кількість одиниць пенсійних активів фонду учасників фонду та чиста вартість одиниць пенсійних активів фонду визначаються кожного робочого дня.

3. Використання пенсійних активів пенсійного фонду для цілей, не передбачених цим Законом, забороняється.

4. У разі зменшення протягом останніх 12 місяців чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку:

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана повідомити про це раду такого пенсійного фонду;

(Абзац другий частини четвертої статті 51 в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019)

рада пенсійного фонду зобов'язана протягом десяти робочих днів з дня отримання повідомлення від Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку прийняти рішення про внесення змін до інвестиційної декларації фонду, заміни особи, яка здійснює управління активами такого пенсійного фонду, або про вжиття інших заходів та поінформувати протягом п'яти робочих днів Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку про прийняте рішення.

(Стаття 51 в редакції Закону [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Розділ VII

ЗВІТНІСТЬ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

[Стаття 52.](#) Звітність у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Адміністратор щоквартально подає звітність з недержавного пенсійного забезпечення:

Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку;

радам пенсійних фондів, з якими він уклав договори про адміністрування пенсійних фондів.

Щорічно адміністратор подає Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку по кожному пенсійному фонду зведений звіт, який містить інформацію про пенсійний фонд, а також дані звітів про здійснення ним адміністрування такого пенсійного фонду та звітів, наданих протягом звітного року адміністратору особами, які здійснюють управління активами, та зберігачем.

[Порядок подання адміністратором звітності](#) особам, визначеним цією частиною, та вимоги до змісту такої звітності встановлюються

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

У разі погіршення фінансового стану пенсійного фонду Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку може встановлювати іншу періодичність подання звітності адміністратором, але не частіше одного разу на тиждень. Критерії оцінки фінансового стану пенсійного фонду встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

2. Особи, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, подають звітність про управління активами:

Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку - щодо всіх пенсійних фондів, управління активами яких здійснювалося цією особою протягом звітного періоду;

радам пенсійних фондів, з якими укладено договори про управління активами відповідних пенсійних фондів, та адміністраторам таких пенсійних фондів - щодо управління активами цих пенсійних фондів.

[Порядок](#) подання звітності про управління активами пенсійних фондів особам, визначеним цією частиною, та вимоги до змісту такої звітності встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

3. Зберігач подає звітність:

Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку - щодо обслуговування всіх пенсійних фондів, яке здійснювалося цим зберігачем протягом звітного періоду, по кожному пенсійному фонду окремо;

радам пенсійних фондів, з якими укладено договори про обслуговування пенсійних фондів зберігачем, та адміністраторам таких пенсійних фондів - щодо обслуговування цих пенсійних фондів.

[Порядок](#) подання звітності зберігачем про обслуговування пенсійних фондів особам, визначеним цією частиною, та вимоги до такої звітності встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

4. Страхові організації, що надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, визначені цим Законом, подають звітність з недержавного пенсійного забезпечення Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, фізичним та юридичним особам, з якими укладено відповідні договори.

[Порядок](#) подання страховою організацією звітності з недержавного пенсійного забезпечення особам, визначеним цією частиною, та вимоги до такої звітності встановлюються цим Законом та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням із Національним банком України.

(Абзац другий частини четвертої статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

5. Банківські установи, які надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, визначені цим Законом, подають звітність щодо цієї діяльності в порядку, встановленому Національним банком України.

6. Договорами, укладеними радою пенсійного фонду з адміністратором, особами, які здійснюють управління активами, та зберігачем, може передбачатися надання додаткової інформації, крім тієї, яка визначена цією статтею.

7. Адміністратор зобов'язаний один раз на рік безоплатно надавати кожному учаснику пенсійного фонду виписку з індивідуального пенсійного

рахунку такого учасника за формою, встановленою Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, а також надавати виписки з індивідуального пенсійного рахунку на письмовий запит учасника фонду за плату, крім випадків, коли ця інформація необхідна учаснику фонду для укладення договору страхування довічної пенсії або договору про виплату пенсії на визначений строк. Максимальний розмір плати за надання виписок з індивідуальних пенсійних рахунків на письмовий запит учасника фонду встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Учаснику фонду, який отримує пенсійні виплати з пенсійного фонду, у виписці з індивідуального пенсійного рахунку також зазначається інформація про розмір щомісячних виплат та залишок коштів на індивідуальному пенсійному рахунку.

(Абзац другий частини сьомої статті 52 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Стаття 53. Оприлюднення інформації та реклама у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Пенсійні фонди, особи, що провадять діяльність з управління активами пенсійних фондів, адміністратори, зберігачі, які надають послуги пенсійним фондам, а також страхові організації та банківські установи, що надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, інформують громадськість про свою діяльність з недержавного пенсійного забезпечення.

(Абзац перший частини першої статті 53 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Вимоги до складу інформації, яка підлягає оприлюдненню, та періодичності її оприлюднення встановлює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Інформація, що оприлюднюється недержавним пенсійним фондом, обов'язково повинна містити дані про зміни чистої вартості активів пенсійного фонду та чистої вартості одиниці пенсійних внесків цього фонду.

Перелік пенсійних фондів, які отримали ліцензію на діяльність з надання послуг у накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та які включені до реєстру пенсійних фондів - суб'єктів другого рівня, підлягає опублікуванню в порядку, визначеному Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та оприлюдненню на офіційному сайті Пенсійного фонду України.

(Частина першу статті 53 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

2. Оприлюднення інформації здійснюється шляхом опублікування її в [порядку](#), встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Інформація, що підлягає оприлюдненню відповідно до цього Закону, не є конфіденційною і не є рекламою.

(Частина друга статті 53 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Крім випадків, установлених законом, не підлягає розголошенню та оприлюдненню (є конфіденційною) інформація:

про пенсійні внески, пенсійні виплати та суму пенсійних коштів, що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника пенсійного фонду;

(Абзац другий частини третьої статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

з пенсійних депозитних рахунків фізичної особи;

про умови та стан виконання договорів страхування довічної пенсії.

4. Рекламні матеріали щодо послуг з недержавного пенсійного забезпечення, які надаються особами, визначеними в частині третій статті 2 цього Закону, подаються Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку не пізніше як за 10 робочих днів до їх розповсюдження.

(Частина четверта статті 53 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право своїм обґрунтованим рішенням заборонити розповсюдження рекламних матеріалів або прийняти обґрунтоване рішення про обов'язкове внесення змін до рекламних матеріалів, що не відповідають дійсності або вимогам цього Закону, але не пізніше ніж протягом п'яти робочих днів з моменту їх отримання.

6. Рекламодавці, що розповсюджують будь-які інформацію та відомості, пов'язані з наданням послуг з недержавного пенсійного забезпечення, несуть відповідальність за їх достовірність згідно із законом.

7. Рекламодавцям забороняється:

1) використовувати неповну або недостовірну інформацію стосовно послуг з недержавного пенсійного забезпечення, що надаються цим рекламодавцем;

2) використовувати порівняльну рекламу з метою недобросовісної конкуренції шляхом зазначення недоліків у діяльності осіб, які провадять аналогічну професійну діяльність з недержавного пенсійного забезпечення, незалежно від того, чи відповідає така інформація про недоліки дійсності;

3) надавати прогноз чи гарантувати зростання доходів учасників недержавного пенсійного забезпечення;

4) робити подарунки (виграші) або давати обіцянку про дарування (виграші) потенційним учасникам та вкладникам пенсійних фондів, а також страхувальникам, з якими укладено договір страхування довічної пенсії, чи вкладникам пенсійних депозитних рахунків у банках або здійснювати будь-які інші заохочувальні заходи, що можуть вплинути на вибір того чи іншого пенсійного фонду (банку, страхової організації) його потенційним учасником (вкладником, страхувальником).

(Пункт 4 частини сьомої статті 53 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

8. Реклама послуг з недержавного пенсійного забезпечення може здійснюватися всіма засобами, дозволеними законом.

9. У разі порушення вимог цієї статті Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право застосовувати до винних осіб заходи впливу згідно із законом.

Стаття 54. Вимоги до осіб, які надають агентські послуги

1. Агентські послуги надаються фізичними особами на підставі договору доручення про надання таких послуг, який укладається з адміністратором.

До агентських послуг належать:

1) будь-яка дозволена законодавством діяльність, спрямована на забезпечення переконання осіб у необхідності укладення пенсійного контракту з пенсійним фондом;

2) послуги з укладення пенсійних контрактів за дорученням адміністратора.

(Пункт 2 частини першої статті 54 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

2. Адміністратор повинен вести реєстр осіб, які надають агентські послуги, до якого вноситься така інформація:

1) прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи;

2) дата, місце народження та місце проживання із зазначенням адреси фізичної особи;

(Пункт 2 частини другої статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1276-VI від 16.04.2009](#))

3) дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця фізичної особи та реєстраційний номер її облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів), а у разі його відсутності - номер (та за наявності - серія) паспорта фізичної особи чи іншого документа, визначеного Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

(Пункт 3 частини другої статті 54 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5492-VI від 20.11.2012](#), № 79-IX від 12.09.2019)

4) номер договору доручення про надання агентських послуг, укладеного з цією особою, дати укладання та закінчення (розірвання) цього договору.

3. Агентські послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення має право надавати фізична особа:

яка є дієздатною та не має судимості за умисні кримінальні правопорушення;

(Абзац другий частини третьої статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 720-IX від 17.06.2020](#))

яка ознайомена із законодавством з питань недержавного пенсійного забезпечення адміністратором, з яким така особа уклала договір про надання агентських послуг;

інформація про яку внесена адміністратором пенсійного фонду, з яким вона уклала договір про надання агентських послуг, до реєстру осіб, що надають агентські послуги.

(Частина третя статті 54 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

4. Виключення з реєстру особи, яка надає агентські послуги, здійснюється адміністратором у разі:

1) закінчення (розірвання) договору доручення про надання агентських послуг;

2) втрати особою дієздатності;

3) надання агентських послуг з порушенням законодавства;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо цієї особи за скоєння нею умисного кримінального правопорушення.

(пункт 4 частини четвертої статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 720-IX від 17.06.2020](#))

5. Адміністратор зобов'язаний надавати на вимогу Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку реєстр осіб, які надають агентські послуги, або виписки з такого реєстру.

6. Особи, які надають агентські послуги пенсійним фондам, несуть відповідальність за неналежне здійснення наданих їм повноважень відповідно до положень укладеного з ними договору та згідно із законом.

Розділ VIII

ПЕНСІЙНИЙ КОНТРАКТ ТА ПЕНСІЙНА СХЕМА

[Стаття 55.](#) Пенсійний контракт

1. Пенсійний контракт є договором між пенсійним фондом та його вкладником, який укладається від імені пенсійного фонду його адміністратором та згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника або декількох учасників фонду за рахунок пенсійних внесків такого вкладника.

2. Особі, яка відповідає вимогам цього Закону, не може бути відмовлено в укладенні пенсійного контракту з відкритим пенсійним фондом. Адміністратор корпоративного або професійного пенсійного фонду може укладати пенсійні контракти тільки з тією особою, яка відповідає вимогам, визначеним законом та статутами відповідних пенсійних фондів.

(Частина друга статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

3. Кожен вкладник фонду може укласти один або кілька пенсійних контрактів з адміністратором (адміністраторами) одного чи кількох пенсійних фондів на користь осіб, визначених цим Законом.

4. Вкладник фонду, який є учасником фонду, має право в односторонньому порядку розірвати пенсійний контракт, який укладено з ним особисто, або вимагати зміни його умов.

У разі розірвання пенсійного контракту таким вкладником він повинен укласти, крім випадків, передбачених статтею 65 цього Закону, новий пенсійний контракт щодо участі в іншому пенсійному фонді або відкрити в банку пенсійний депозитний рахунок, а у разі досягнення пенсійного віку, визначеного відповідно до закону, - укласти із страховою організацією договір страхування довічної пенсії. При цьому пенсійні кошти вкладника фонду, який є учасником фонду, передаються за його рахунок до іншої фінансової установи, яка надає послуги з недержавного пенсійного забезпечення, в сумі, що обліковується на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді, зменшеній на суму витрат, пов'язаних з перерахуванням таких пенсійних коштів.

(Абзац другий частини четвертої статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Розмір витрат на переведення пенсійних коштів обчислюється адміністратором за методикою, встановленою Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

У разі якщо на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, який розриває укладений ним пенсійний контракт з пенсійним фондом, обліковуються пенсійні внески, що здійснювалися на його користь іншими вкладниками, пенсійні контракти з такими вкладниками мають бути розірвані та їх дія припиняється з дня розірвання пенсійного контракту з учасником фонду, крім випадків, передбачених статтею 65 цього Закону. Індивідуальний пенсійний рахунок учасника фонду закривається після переведення пенсійних коштів, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду.

(Абзац четвертий частини четвертої статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

5. У разі припинення трудових відносин учасника корпоративного пенсійного фонду з роботодавцем-засновником або роботодавцем - платником корпоративного пенсійного фонду роботодавець-засновник або роботодавець - платник корпоративного пенсійного фонду, а також учасник, який є вкладником такого фонду, зобов'язаний розірвати пенсійний контракт, укладений на користь учасника фонду. Такий учасник зобов'язаний укласти новий пенсійний контракт з адміністратором будь-якого іншого пенсійного фонду або у разі досягнення пенсійного віку, визначеного відповідно до закону, укласти договір страхування довічної пенсії із страховою організацією, або відкрити в банку пенсійний депозитний рахунок. У разі якщо учасник фонду протягом трьох місяців з дня припинення трудових відносин не уклав новий пенсійний контракт з іншим пенсійним фондом, не відкрив пенсійний депозитний рахунок у банку або не уклав договір страхування довічної пенсії із страховою організацією, пенсійні кошти учасника підлягають передачі до відкритого пенсійного фонду, визначеного за рішенням ради такого пенсійного фонду. При цьому передача пенсійних коштів учасника фонду до іншого пенсійного фонду, на пенсійний депозитний рахунок банку, до страхової організації для укладення договору страхування довічної пенсії оплачується учасником фонду в порядку, передбаченому абзацами другим і третім частини четвертої цієї статті, крім випадків припинення трудових відносин згідно з пунктом 1 частини першої статті [40 Кодексу законів про працю України](#).

У разі якщо учасник фонду припиняє трудові відносини з роботодавцем-засновником або роботодавцем - платником корпоративного пенсійного фонду та вступає в трудові відносини з іншим роботодавцем-засновником або роботодавцем - платником цього корпоративного пенсійного фонду, він може залишитися учасником цього фонду, якщо це передбачено умовами пенсійного контракту.

У разі припинення трудових відносин згідно з пунктом 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України витрати на переведення пенсійних коштів учасника фонду до іншого пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок банку оплачуються роботодавцем.

(Частина п'ята статті 55 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

6. Адміністратор зобов'язаний надати можливість вкладнику та учаснику фонду до укладення пенсійного контракту ознайомитися із статутом пенсійного фонду, пенсійними схемами, що використовує пенсійний фонд, та проектом пенсійного контракту.

Пенсійний контракт укладається у письмовій формі щонайменше у двох примірниках.

Учаснику, який не є вкладником, адміністратор повинен надати примірник пенсійного контракту або копію пенсійного контракту, завірену підписом та печаткою уповноваженої особи адміністратора.

Разом з примірником (копією) пенсійного контракту адміністратор повинен надати вкладнику та учаснику фонду:

пам'ятку з роз'ясненнями основних положень пенсійного контракту;

копію зазначеної в пенсійному контракті пенсійної схеми;

на вимогу вкладника або учасника - витяг з основних положень статуту або копію статуту пенсійного фонду.

Один примірник пенсійного контракту залишається в адміністратора разом з відомістю про надання вкладнику примірника пенсійного контракту та учаснику інших примірників (копій) пенсійного контракту та зазначених вище документів. У разі надання цих документів вкладнику або учаснику фонду особисто у відомості зазначаються дата отримання документів та підпис вкладника або учасника фонду. У разі надання цих документів в іншому порядку у відомості зазначаються дата направлення документів вкладнику або учаснику фонду, дата отримання документів вкладником або учасником фонду та підпис особи, відповідальної за надання документів вкладнику або учаснику фонду. Порядок надання цих документів вкладникам та учасникам фонду визначається внутрішнім положенням про здійснення адміністрування пенсійних фондів.

Адміністратор повинен забезпечити надання примірників (копій) пенсійного контракту учаснику фонду не пізніше 30 календарних днів з дня укладення пенсійного контракту.

Вимоги до пам'ятки з роз'ясненням основних положень пенсійного контракту, а також до витягу з основних положень статуту пенсійного фонду встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Частина шоста статті 55 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

7. Адміністратор пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, з яким учасник накопичувальної системи пенсійного страхування уклав пенсійний контракт, подає не пізніш як через 10 робочих днів після укладення такого пенсійного контракту територіальному органу Пенсійного фонду України інформацію, необхідну для ведення обліку стану накопичувального пенсійного рахунка учасника накопичувальної системи пенсійного страхування.

(Статтю 55 доповнено частиною сьомою згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

[Стаття 56.](#) Істотні умови пенсійного контракту

1. Істотними умовами пенсійного контракту є:

дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця вкладника фонду та реєстраційний номер його облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів), а у разі відсутності останнього - номер (та за наявності - серія) паспорта вкладника чи іншого документа, визначеного Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (якщо вкладником є фізична особа) або повне найменування, місцезнаходження постійно діючого органу управління, реєстраційні та банківські реквізити вкладника фонду (якщо вкладником є юридична особа);

(Абзац другий частини першої статті 56 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5492-VI від 20.11.2012](#), [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця учасника фонду (для особи віком до 16 років - дані свідоцтва про народження) та реєстраційний номер його облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів), а у разі відсутності останнього - номер (та за наявності - серія) паспорта учасника фонду чи іншого документа, визначеного Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

(Абзац третій частини першої статті 56 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5492-VI від 20.11.2012](#), [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

посилаючі на обрану вкладником фонду пенсійну схему;

строк дії пенсійного контракту, умови його зміни та розірвання;

порядок розрахунків між пенсійним фондом та учасником фонду у разі дострокового розірвання пенсійного контракту або ліквідації пенсійного фонду;

права, обов'язки, відповідальність сторін та порядок розв'язання спорів;

розмір пенсійних внесків та умови його зміни.

У пенсійному контракті також можуть бути зазначені інші умови за згодою сторін.

2. Разом з примірником (копією) пенсійного контракту вкладнику (учаснику) фонду надається інформація про адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами, та зберігача пенсійного фонду, яка включає їх реєстраційні, банківські реквізити та реквізити відповідних ліцензій.

(Частина друга статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Пенсійний контракт повинен відповідати положенням статуту пенсійного фонду і обов'язково містити застереження про те, що держава не несе відповідальності за зобов'язаннями пенсійного фонду.

[Стаття 57.](#) Зобов'язання сторін за пенсійним контрактом

1. Відповідно до пенсійного контракту адміністратор зобов'язується від імені пенсійного фонду:

здійснювати недержавне пенсійне забезпечення учасника (учасників) фонду на умовах, визначених законодавством, пенсійною схемою та пенсійним контрактом;

забезпечувати ведення персоналізованого обліку учасників фонду;

надавати учаснику фонду інформацію про стан його індивідуального пенсійного рахунку;

забезпечувати відшкодування в установленому законом порядку учасникам фонду збитків, завданих унаслідок порушення законодавства та умов пенсійного контракту;

дотримувати і забезпечувати дотримання законних інтересів вкладників та учасників пенсійного фонду, не розголошувати інформацію про умови пенсійного контракту та розмір пенсійних коштів, які належать учаснику фонду, крім випадків, передбачених законом;

виконувати і забезпечувати виконання інших обов'язків, визначених пенсійним контрактом, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань недержавного пенсійного забезпечення.

2. Вкладник фонду за пенсійним контрактом зобов'язується:

сплачувати на користь учасника (учасників) фонду пенсійні внески у порядку, встановленому законодавством, пенсійною схемою та пенсійним контрактом;

відшкодовувати пенсійному фонду збитки, завдані внаслідок порушення вкладником фонду умов законодавства, пенсійної схеми та пенсійного контракту;

виконувати інші умови, визначені пенсійним контрактом.

[Стаття 58.](#) Строк дії пенсійного контракту

1. Пенсійний контракт набирає чинності з моменту його підписання вкладником фонду та адміністратором.

2. Дія пенсійного контракту вважається закінченою:

1) після повного виконання вкладником фонду своїх зобов'язань за пенсійним контрактом та укладення учасником (учасниками) фонду договору про виплату пенсії на визначений строк з пенсійним фондом;

2) після передачі пенсійних коштів учасника фонду страховій організації відповідно до укладеного учасником фонду договору страхування довічної пенсії;

3) після передачі пенсійних коштів учасника фонду банківській установі відповідно до укладеного учасником фонду договору про відкриття пенсійного депозитного рахунку;

4) у разі смерті учасника фонду та виконання передбачених у зв'язку з цим умов;

- 5) у разі ліквідації пенсійного фонду в порядку, передбаченому цим Законом;
- 6) у разі заміни вкладником фонду пенсійного фонду на умовах та у порядку, передбачених законом;
(Пункт 6 частини другої статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))
- 7) у разі ліквідації вкладника фонду - юридичної особи, без визначення його правонаступника;
- 8) у разі дострокового розірвання контракту в порядку, передбаченому цим Законом;
- 9) в інших випадках, передбачених пенсійним контрактом згідно з законом.
(Пункт 9 частини другої статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))
3. У разі прийняття рішення про заміну пенсійного фонду вкладник фонду зобов'язаний:

(Абзац перший частини третьої статті 58 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
укласти пенсійний контракт з іншим пенсійним фондом або у разі досягнення пенсійного віку, визначеного відповідно до закону, - договір страхування довічної пенсії із страховою організацією чи відкрити пенсійний депозитний рахунок у банку;
(Абзац другий частини третьої статті 58 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
надіслати адміністратору пенсійного фонду, участь у якому припиняється, заяву про розірвання пенсійного контракту та копію пенсійного контракту, укладеного з іншим пенсійним фондом, або договір страхування довічної пенсії із страховою організацією чи договір про відкриття пенсійного депозитного рахунка у банку.

(Абзац третій частини третьої статті 58 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
Передача пенсійних коштів, належних учаснику фонду, здійснюється адміністратором у порядку, встановленому статтею 18 цього Закону.

4. У разі якщо з вини адміністратора несвоєчасно перераховані пенсійні кошти учасника фонду, такий адміністратор зобов'язаний сплатити йому за власний рахунок пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунок на один день від суми, що підлягає перерахуванню за кожен день прострочення платежу, у [порядку](#), визначеному Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

(Абзац перший частини четвертої статті 58 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право прийняти рішення щодо зменшення суми пені, нарахованої адміністратору, якщо затримка у перерахуванні пенсійних коштів учасника фонду сталася з поважних причин.

[Стаття 59. Пенсійні схеми](#)

1. Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення, що здійснюється пенсійними фондами, визначаються пенсійними схемами, які розробляються з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів з питань недержавного пенсійного забезпечення.

Пенсійні схеми та зміни до них розробляються та затверджуються засновником (зборами засновників) пенсійного фонду. Пенсійні схеми корпоративного пенсійного фонду та зміни до них погоджуються з представниками трудових колективів відповідних юридичних осіб - роботодавців, які є засновниками такого фонду.

(Частину першу статті 59 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Пенсійні схеми та зміни до них підлягають реєстрації в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Пенсійний фонд може використовувати кілька пенсійних схем.

2. Пенсійна схема повинна відображати:

опис всіх видів та умов здійснення пенсійних виплат;
порядок визначення розміру пенсійних виплат;

(Абзац четвертий частини другої статті 59 виключено на підставі Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

порядок та строки сплати пенсійних внесків, у тому числі можливість їх зміни за умовами пенсійного контракту;

умови та порядок участі у пенсійній схемі;

права та обов'язки вкладника, учасника фонду за даною пенсійною схемою;

інші умови, що не суперечать законодавству.

3. Вкладники фонду мають право вільного вибору пенсійної схеми, якщо інше не передбачено законодавством, а також мають право на зміну пенсійної схеми, але не частіше одного разу на 6 місяців.

4. Пенсійний фонд має право запроваджувати нові пенсійні схеми, а також вносити зміни до зареєстрованих пенсійних схем чи анулювати зареєстровані пенсійні схеми у разі:

(Абзац перший частини четвертої статті 59 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

відсутності пенсійних контрактів, укладених за пенсійними схемами, що змінюються або анулюються;

отримання письмової згоди всіх вкладників фонду, з якими укладені пенсійні контракти за пенсійною схемою, яка змінюється.

Розділ IX

ПЕНСИЙНІ ВИПЛАТИ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСИЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Назва розділу IX в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

[Стаття 60. Види пенсійних виплат пенсійного фонду](#)

(Назва статті 60 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

1. Пенсійні фонди відповідно до цього Закону можуть здійснювати такі види пенсійних виплат:

1) пенсія на визначений строк;

2) одноразова пенсійна виплата.

2. Розміри пенсійних виплат визначаються виходячи з сум пенсійних коштів, що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, тривалості виплати та формули розрахунку величини пенсії на визначений строк згідно з методикою, затвердженою Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

3. Пенсійні виплати здійснюються у грошовій формі в національній валюті України.

4. Адміністратор планує обсяг грошових коштів, необхідних для здійснення пенсійних виплат учасникам фонду відповідно до укладених пенсійних контрактів, та надає відповідну інформацію особам, що здійснюють управління пенсійними активами цього фонду в порядку, визначеному договором про управління активами.

[Стаття 61. Умови та строки здійснення пенсійних виплат пенсійними фондами та за рахунок пенсійних коштів, накопичених на пенсійних депозитних рахунках у банку](#)

(Назва статті 61 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

1. Підставами для здійснення пенсійних виплат пенсійними фондами є:

1) досягнення учасником фонду пенсійного віку, визначеного відповідно до цього Закону;

2) визнання учасника фонду особою з інвалідністю;

(Пункт 2 частини першої статті 61 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2581-VIII від 02.10.2018](#))

3) медично підтверджений критичний стан здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) учасника фонду;

4) виїзд учасника фонду на постійне проживання за межі України;

5) смерть учасника фонду.

2. Пенсійний вік, після досягнення якого учасник фонду має право на отримання пенсійної виплати, визначається за заявою учасника фонду, форма якої встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, крім випадків, коли пенсійний вік визначається

пенсійним контрактом відповідно до закону, що встановлює обов'язковість відрахувань на недержавне пенсійне забезпечення для окремих категорій громадян.

Пенсійний вік, що визначається учасником фонду, може бути меншим від пенсійного віку, який надає право на пенсію за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням, але не більш як на 10 років, якщо інше не визначено законом. Пенсійний вік, що визначається учасником фонду, може бути більшим від пенсійного віку, який надає право на пенсію за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням.

(Абзац другий частини другої статті 61 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

У заяві учасника фонду, де визначається дата настання його пенсійного віку з дотриманням обмежень, встановлених цією частиною, учасник фонду зобов'язаний зазначити вид обраної ним пенсійної виплати. Заява подається адміністратору пенсійного фонду не пізніше ніж за два місяці до настання пенсійного віку, визначеного учасником фонду.

Учасник фонду має право змінити визначений ним пенсійний вік шляхом подання про це заяви адміністратору не пізніше ніж за 15 робочих днів до настання визначеного ним пенсійного віку.

3. У разі набуття учасником фонду права на отримання пенсії по інвалідності за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням виплата пенсії за рахунок коштів пенсійного фонду допускається раніше настання пенсійного віку, визначеного цим Законом. У цьому випадку учасник фонду має право визначити свій пенсійний вік після настання інвалідності без урахування обмежень, встановлених частиною другою цієї статті, та подати заяву адміністратору.

4. Виплата пенсії на визначений строк, що здійснюється за рахунок коштів пенсійного фонду, розпочинається з дня досягнення учасником фонду віку, визначеного в його заяві, із здійсненням першої виплати протягом 45 робочих днів.

Одноразова пенсійна виплата здійснюється за умов, визначених статтею 65 цього Закону.

5. Відмова або затримка в здійсненні пенсійних виплат забороняється, крім випадків, передбачених законом. У разі відмови або затримки пенсійних виплат учасник фонду має право оскаржити дії осіб, які здійснюють пенсійні виплати, до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку або до суду. Порушення строків здійснення пенсійних виплат є підставою для застосування санкцій, встановлених законом.

6. Пенсійні виплати з пенсійного фонду здійснюються незалежно від отримання виплати за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням або з інших джерел.

7. Пенсійні фонди не мають права здійснювати пенсійні виплати за рахунок страхових внесків, крім випадків одноразової пенсійної виплати учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування відповідно до статті [56 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#).

(Статтю 61 доповнено частиною сьомою згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

8. У разі визнання учасника фонду особою з інвалідністю обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку пенсійні активи можуть бути використані за його вибором для здійснення виплати пенсії на визначений строк на умовах, передбачених цим Законом, або здійснення одноразової пенсійної виплати незалежно від суми коштів, необхідної для призначення пенсії на визначений строк.

(Статтю 61 доповнено частиною восьмою згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2581-VIII від 02.10.2018](#))

9. Пенсійні кошти, накопичені на пенсійних депозитних рахунках у банку, використовуються виключно для здійснення учаснику недержавного пенсійного забезпечення пенсійної виплати на визначений строк або одноразової пенсійної виплати, або у разі досягнення пенсійного віку, визначеного відповідно до закону, - для укладення договору страхування довічної пенсії з обраною ним страховою організацією чи на інші виплати, передбачені цим Законом.

Порядок використання пенсійних коштів, що акумульовані на пенсійних депозитних рахунках у банках учасниками недержавного пенсійного забезпечення для здійснення пенсійних виплат відповідно до цього Закону, встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України.

(Статтю 61 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#) - зміна набирає чинності одночасно з набранням чинності змінами до Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо пенсійних депозитних рахунків - див. пункт 1 розділу II Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

[Стаття 62.](#) Порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії за рахунок пенсійних коштів учасника фонду

1. Довічні пенсії (довічні анuitети) виплачуються учасникам фондів страховими організаціями, з якими ці учасники уклали договір страхування довічної пенсії, за рахунок грошових коштів, перерахованих страховій організації.

2. Договір страхування довічної пенсії укладається між учасником фонду та страховою організацією згідно із законодавством про страхування з урахуванням вимог, передбачених цим Законом та пенсійним контрактом, після настання пенсійного віку, визначеного учасником фонду відповідно до цього Закону.

Для укладення договору страхування довічної пенсії учасник фонду подає страховій організації довідку адміністратора про обсяг належних йому пенсійних коштів.

3. Учасник фонду повідомляє адміністратора про обрану ним страхову організацію та подає письмову заяву про перерахування до цієї страхової організації належних йому пенсійних коштів. Учасник фонду, крім учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, має право перерахувати до страхової організації свої пенсійні кошти повністю або частково.

(Абзац частини третьої статті 62 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право при досягненні пенсійного віку, передбаченого статтею [26](#) Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", укласти договір страхування довічної пенсії на умовах та в порядку, встановлених законами України ["Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) та ["Про страхування"](#).

(Частина третю статті 62 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

У разі відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право укласти договір страхування довічної пенсії з більш пізнього строку, визначеного ним відповідно до статті 29 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", але не пізніш як через 10 років після досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". При цьому учасник накопичувальної системи пенсійного страхування зобов'язаний повідомити адміністратора про відстрочення часу призначення пенсії за віком.

(Частина третю статті 62 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

Учасник фонду, який є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, може використати кошти, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку у фондї, для доповнення суми коштів, облікованих на накопичувальному пенсійному рахунку у Накопичувальному фондї, у випадку, передбаченому абзацом третім частини першої статті 56 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

(Частина третю статті 62 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

4. Страхова організація розраховує розмір довічної пенсії, який зазначається в договорі страхування довічної пенсії, на основі актуарних розрахунків згідно з сумою, що визначена особою, яка укладає договір, та довідкою, виданою адміністратором пенсійного фонду, про наявність у такої особи цієї суми пенсійних коштів. У разі перерахування до страхової організації грошових коштів для оплати договору страхування довічної пенсії у сумі, що не відповідає сумі, визначеній у заяві особи, яка придбає довічний анuitет, розмір довічної пенсії

повинен бути скоригований відповідно до актуарних розрахунків протягом трьох днів після отримання грошових коштів від пенсійного фонду.

У разі коли несвоєчасно сплачені вкладником на користь учасника фонду пенсійні внески надійшли до фонду після дати перерахування страховій організації належних цьому учаснику пенсійних коштів, адміністратор пенсійного фонду зобов'язаний перерахувати суму несвоєчасно отриманих пенсійних внесків учасника фонду до страхової організації, з якою зазначений учасник фонду уклав договір страхування довічної пенсії. При цьому у додатку до договору страхування довічної пенсії, який є невід'ємною його частиною, визначається новий розмір довічної пенсії відповідно до оплаченого договору страхування довічної пенсії, встановлений на дату включення зазначеного додатка у договір страхування.

5. Страхова організація зобов'язана надати учаснику фонду, з яким укладено договір, письмове повідомлення про надходження грошових коштів від пенсійного фонду та їх розмір протягом семи робочих днів після їх отримання, а також про скоригований розмір довічної пенсії у разі проведення такого коригування.

6. Для забезпечення виплати довічної пенсії страховою організацією адміністратор зобов'язаний на підставі заяви учасника фонду про перерахування пенсійних коштів страховій організації забезпечити перерахування відповідній страховій організації пенсійних коштів, що належать учаснику фонду, протягом п'яти робочих днів після отримання заяви.

7. Пенсійні кошти перераховуються страховій організації у сумі, визначеній в заяві учасника фонду, виходячи із суми, облікованої на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду на день настання визначеного ним пенсійного віку.

У разі несвоєчасного перерахування пенсійних коштів учасника фонду страховій організації адміністратор за власний рахунок сплачує учаснику фонду пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, що підлягає перерахуванню, за кожний день прострочення платежу.

Порядок обчислення суми пенсійних коштів, їх перерахування встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

8. У разі коли сума пенсійних коштів, що підлягає перерахуванню страховій організації, не досягає розміру мінімальної суми пенсійних накопичень, встановленої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, учасник фонду (а в разі його смерті - спадкоємці) має право отримати належні йому пенсійні кошти як одноразову пенсійну виплату.

9. Страхова організація зобов'язана відшкодувати збитки особі, з якою укладено договір страхування довічної пенсії, пов'язані з недотриманням страховою організацією умов цього договору, згідно із законом.

10. Порушення адміністратором або страховою організацією, з якою укладено договір страхування довічної пенсії, встановленого пенсійним контрактом або договором страхування довічної пенсії порядку оплати договору страхування або виплати відповідної пенсії не може бути підставою для будь-якого обмеження права учасника фонду на належні йому пенсійні кошти та обумовлені виплати.

Стаття 63. Пенсія на визначений строк

1. Виплата пенсії на визначений строк здійснюється адміністратором пенсійного фонду:

1) за бажанням учасника фонду, який має право на отримання пенсійних виплат відповідно до його заяви;

2) на вимогу учасника фонду (з дня виникнення у нього права згідно з умовами пенсійного контракту на страхування довічної пенсії, якщо придбання довічного ануїтету може негативно вплинути на розмір пенсійних виплат).

Пенсія на визначений строк розраховується виходячи із строку не менш як десять років від початку здійснення першої виплати.

2. Протягом періоду виплати пенсії на визначений строк, установлений частиною першою цієї статті, учасник фонду у будь-який час може:

1) перейти до іншого пенсійного фонду з метою подальшого отримання пенсії обраного виду. При цьому пенсійний фонд, до якого перейшов учасник фонду, продовжує виплату такої пенсії протягом строку, що залишився;

2) укласти із страховою організацією договір страхування довічної пенсії з оплатою такого договору за рахунок пенсійних коштів, які обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді.

3. Для отримання пенсії на визначений строк учасник фонду подає адміністратору заяву.

У разі укладення договору про виплату пенсії на визначений строк з іншим пенсійним фондом учасник фонду подає адміністратору обраного пенсійного фонду копію виписки з індивідуального пенсійного рахунку та копію заяви про переведення коштів до іншого фонду адміністратору пенсійного фонду, в якому накопичувалися пенсійні кошти учасника фонду.

(Абзац другий частини третьої статті 63 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

На підставі поданої заяви учасника фонду такі пенсійні кошти повинні бути перераховані до обраного ним пенсійного фонду протягом п'яти робочих днів після отримання заяви.

У разі порушення зазначеного строку адміністратор сплачує учаснику фонду пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, належної до перерахування, за кожен день прострочення платежу, у [порядку](#), визначеному Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 64. Вимоги до договору про виплату пенсії на визначений строк

1. Істотними умовами договору про виплату пенсії на визначений строк є:

повне найменування пенсійного фонду та адміністратора, який здійснюватиме виплату пенсії, адреса, банківські реквізити, дата і номер свідоцтва про державну реєстрацію;

дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця учасника фонду та реєстраційний номер його облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів), а у разі відсутності останнього - номер (та за наявності - серія) паспорта учасника фонду чи іншого документа, визначеного Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

(Абзац третій частини першої статті 64 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5492-VI від 20.11.2012](#), [№ 79-IX від 12.09.2019](#))

тарифи адміністративних витрат, пов'язаних з виконанням зобов'язань за таким договором;

обраний пенсійний вік учасника фонду;

умови, періодичність та тривалість виплати пенсії на визначений строк;

права і обов'язки сторін договору;

відповідальність сторін договору за невиконання або неналежне виконання умов договору;

порядок зміни та розірвання договору;

порядок розрахунку залишку належних учаснику фонду пенсійних коштів у разі зміни або розірвання договору;

порядок надання інформації, визначеної у частині другій цієї статті.

Договір може містити інші умови за згодою сторін.

2. На початку кожного фінансового року особі, яка отримує пенсію на визначений строк, обов'язково надається виписка з індивідуального пенсійного рахунку такої особи, визначена частиною сьомою статті 52 цього Закону.

Отримувач пенсії на визначений строк має право вимагати надання виписки з його індивідуального пенсійного рахунку станом на будь-яку дату. У цьому разі така виписка надається за рахунок отримувача пенсії, крім випадків, коли вона необхідна для укладення договору страхування довічної пенсії. Максимальний розмір плати за надання виписки з індивідуального пенсійного рахунку на письмову вимогу отримувача пенсії встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

У разі смерті отримувача пенсії особі, яка має право на отримання належної їй суми пенсійних коштів, виписка, передбачена у цій частині,

надається безоплатно станом на день смерті отримувача пенсії.

(Частина друга статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Договір про виплату пенсії на визначений строк укладається у письмовій формі. При цьому обов'язковою умовою є ознайомлення особи, яка укладає договір, з пам'яткою, що містить роз'яснення основних положень договору про виплату пенсії на визначений строк, складеною відповідно до вимог, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

4. Розмір пенсії на визначений строк обчислюється за методикою, затвердженою Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Адміністратор за власний рахунок відшкодовує збитки, завдані учасникам фонду внаслідок надання недостовірної інформації або перерахування ним неповної суми пенсійних коштів до іншого пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок. Адміністратори не несуть відповідальності за недостатність суми перерахованих пенсійних коштів, якщо вона виникла внаслідок порушення порядку сплати пенсійних внесків вкладником фонду.

6. Інвестування активів, з яких виплачується пенсія на визначений строк, здійснюється відповідно до вимог цього Закону.

(Частина шоста статті 64 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

7. Адміністратор, що здійснює виплату пенсії на визначений строк, зобов'язаний відшкодувати особі, з якою укладено відповідний договір, збитки, завдані внаслідок недотримання умов договору, згідно із законом.

8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право встановлювати додаткові вимоги до обліку та особливості інвестування пенсійних активів та коштів, призначених для виплати пенсії на визначений строк.

(Частина восьма статті 64 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#); із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019)

9. Порушення встановленого порядку здійснення виплати пенсії на визначений строк не може бути підставою для будь-якого обмеження права учасника фонду на належні йому пенсійні кошти та пенсійні виплати.

Стаття 65. Пенсійна виплата, що здійснюється одноразово

1. Пенсійна виплата може здійснюватися адміністратором одноразово на вимогу учасника фонду в разі:

1) медично підтвердженого критичного стану здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) або настання інвалідності учасника фонду;

2) коли сума належних учаснику фонду пенсійних коштів на дату настання пенсійного віку учасника фонду не досягає мінімального розміру суми пенсійних накопичень, встановленого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

3) виїзду учасника фонду на постійне проживання за межі України.

2. Пенсійна виплата здійснюється одноразово спадкоємцям учасника фонду адміністратором у випадках, передбачених цим Законом.

Для отримання пенсійної виплати, що здійснюється одноразово, учасники фонду, а у разі смерті учасника - його спадкоємці, подають адміністратору заяву та документи, які підтверджують їхнє право на отримання цієї виплати.

3. Пенсійна виплата, що здійснюється одноразово, визначається виходячи із суми пенсійних коштів, які обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду на день подання заяви на отримання такої виплати.

Пенсійна виплата, що здійснюється одноразово, провадиться протягом п'яти робочих днів після отримання відповідної заяви та необхідних документів.

4. У разі порушення строку, визначеного частиною третьою цієї статті, адміністратор за власний рахунок сплачує отримувачу пенсійної виплати, що здійснюється одноразово, пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, що підлягала виплаті, за кожний день прострочення платежу, у [порядку](#), визначеному Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Розділ X

УСПАДКУВАННЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ

Стаття 66. Розподіл та успадкування пенсійних активів

1. Пенсійні кошти, накопичені за час перебування у шлюбі одним з подружжя у пенсійному фонді чи на пенсійному депозитному рахунку, є спільним майном подружжя, якщо інше не передбачено шлюбним контрактом або законом. У разі розподілу пенсійних коштів у зв'язку з розірванням шлюбу кожна із сторін визначає відповідно пенсійний фонд чи банківську установу, яка має право на відкриття пенсійного депозитного рахунку, для передачі належної їй частини пенсійних коштів та письмово повідомити про це адміністратора та банківську установу, з яких передаються пенсійні кошти.

(Частина перша статті 66 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 4225-VI від 22.12.2011](#), [№ 2148-VIII від 03.10.2017](#))

2. Пенсійні кошти успадковуються згідно з цивільним законодавством України.

(Частина друга статті 66 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

3. Якщо адміністратор має інформацію про смерть учасника фонду чи оголошення такої особи померлою, адміністратор зобов'язаний письмово повідомити протягом 10 робочих днів з дня отримання зазначеної інформації осіб, зазначених таким учасником, а також державну нотаріальну контору за місцем проживання учасника фонду.

(Абзац перший частини третьої статті 66 в редакції Закону [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))

Спадкоємець, який прийняв спадщину, зобов'язаний протягом двох місяців після закінчення строку для прийняття спадщини подати адміністратору заяву про оформлення права на спадщину.

Успадковані пенсійні кошти виплачуються спадкоємцям як одноразова пенсійна виплата в порядку, визначеному цим Законом.

Якщо успадковані пенсійні кошти сформовано за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування і спадкоємець не досяг пенсійного віку, передбаченого статтею [26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), такі кошти за бажанням спадкоємця можуть бути спрямовані до Накопичувального пенсійного фонду та обліковуватися на його накопичувальному пенсійному рахунку або до іншого недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня, учасником якого є зазначений спадкоємець. При цьому розмір витрат на переведення пенсійних коштів визначається відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення".

(Частина третю статті 66 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

У разі відсутності в померлого учасника накопичувальної системи пенсійного страхування спадкоємців за законом та за заповітом належні йому кошти, що обліковані на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня, спрямовуються до резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду у майбутніх періодах, передбаченого статтею 74 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". У такому разі робиться відповідна позначка в його персональній обліковій картці в системі персоніфікованого обліку.

(Частина третю статті 66 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

4. Адміністратор, страхова організація або банківська установа здійснює одноразову пенсійну виплату спадкоємцям у строки, визначені цим Законом, якщо протягом цього строку не було накладено заборону на здійснення виплати згідно із законом.

Розділ XI

ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ТА КОНТРОЛЬ У СФЕРІ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття 67. Органи, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Держава гарантує дотримання законодавства з метою захисту майнових прав і законних інтересів учасників недержавного пенсійного забезпечення шляхом здійснення нагляду та контролю відповідними державними органами.

2. Державний нагляд та контроль за діяльністю недержавних пенсійних фондів, адміністраторів пенсійних фондів, осіб, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, зберігачів, страхових організацій та банківських установ здійснює Національна комісія з цінних

паперів та фондового ринку у межах повноважень і в порядку, визначених цим Законом, Законом України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" та іншими актами законодавства України.

(Частина друга статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#); в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019)

3. Національний банк України зобов'язаний письмово повідомляти Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку про санкції до страхових організацій або до банківських установ, що надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення, та підстави їх застосування протягом 10 робочих днів з моменту накладення таких санкцій.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана письмово повідомляти Національний банк України про санкції до страхових організацій або до банківських установ, що надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення, та підстави їх застосування протягом 10 робочих днів з моменту накладення таких санкцій.

(Частина третя статті 67 в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019)

4. Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у системі накопичувального пенсійного забезпечення здійснює Антимонопольний комітет України в межах повноважень, передбачених законом. Антимонопольний комітет України письмово повідомляє Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку про прийняті ним рішення щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції учасниками недержавного пенсійного забезпечення. Органи, що здійснюють нагляд та контроль за діяльністю у системі накопичувального пенсійного забезпечення, повідомляють Антимонопольний комітет України про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції учасниками недержавного пенсійного забезпечення.

(Частина четверта статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

5. Рішення органів, що здійснюють державний нагляд та контроль у системі накопичувального пенсійного забезпечення, прийняті відповідно до компетенції цих органів, є обов'язковими для виконання пенсійними фондами, адміністраторами, особами, що здійснюють управління активами, зберігачами, страховими організаціями, банківськими установами, що відкривають пенсійні депозитні рахунки. Дії зазначених органів можуть бути оскаржені у порядку, встановленому законом, у тому числі в судовому порядку.

(Частина п'ята статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

6. Органи, які здійснюють державний нагляд та контроль за діяльністю у системі накопичувального пенсійного забезпечення, зобов'язані: надавати один одному інформацію, яка є необхідною для здійснення ними регулювання у системі накопичувального пенсійного забезпечення, та необхідні консультації;

оприлюднювати перелік юридичних осіб, які провадять діяльність у системі накопичувального пенсійного забезпечення;

здійснювати інші дії з координації своєї діяльності, передбачені законодавством з регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі спільні перевірки відповідних осіб, що надають послуги у системі накопичувального пенсійного забезпечення.

(Частина шоста статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3668-VI від 08.07.2011](#))

7. У разі неналежного виконання зобов'язань банківською установою, що відкриває пенсійні депозитні рахунки, Національний банк України зобов'язаний поінформувати Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку про вжиті заходи.

(Частина сьома статті 67 в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019)

8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку повинна вживати заходів щодо захисту прав учасників недержавного пенсійного забезпечення, в тому числі шляхом подання позову до суду в інтересах таких осіб, якщо їх права порушуються будь-якими особами, підприємствами, установами, організаціями, включаючи органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку застосовує засоби нагляду, інспектування та заходи впливу згідно із законодавством про державне регулювання ринку цінних паперів.

(Частина дев'ята статті 67 в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019)

Розділ XII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Підприємства, установи та організації, які займаються недержавним пенсійним забезпеченням або в назвах яких використовуються слова "недержавний пенсійний фонд" чи "пенсійний фонд", крім Пенсійного фонду України та його органів, а також підприємств, установ і організацій, що перебувають у управлінні Пенсійного фонду України, можуть здійснити реорганізацію в пенсійні фонди, створені відповідно до вимог цього Закону, у строки та в [порядку](#), встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, з урахуванням особливостей, визначених пунктом 3 цього розділу, або ліквідуватися.

Особи, зазначені в абзаці першому цього пункту, які не прийняли рішення про реорганізацію або ліквідацію, повинні виключити зі своїх найменувань слова "пенсійний фонд" та здійснити реорганізацію в один з видів небанківських фінансових установ відповідно до [Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"](#). Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України встановлює індивідуальний порядок реорганізації таких осіб.

Особи, які прийняли рішення про реорганізацію, зобов'язані розробити план реорганізації та подати його на затвердження Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, при цьому вони зобов'язані:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити:

інвестування нових надходжень пенсійних внесків з дотриманням вимог цього Закону;

укладення договорів із зберігачами та особами, що отримали ліцензію на провадження діяльності з управління активами, відповідно до вимог цього Закону;

2) протягом шести місяців з дня прийняття [правил, вимог та порядку](#), передбачених цим Законом, розробити і подати на реєстрацію до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України інвестиційні декларації. Такі інвестиційні декларації додатково до вимог, визначених цим Законом, повинні містити інформацію про поточний стан пенсійних активів (на день набрання чинності цим Законом), план приведення структури пенсійних активів та використовуваних пенсійних планів у відповідність з вимогами цього Закону;

3) привести свої організаційну структуру, найменування та нормативні документи у відповідність з вимогами цього Закону, укласти договір про адміністрування пенсійного фонду з особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, до кінця фінансового року, в якому набрав чинності цей Закон. При цьому Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право видавати обов'язкові для виконання інструкції;

4) протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом привести всі пенсійні активи у відповідність з вимогами цього Закону в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

5) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом зареєструватися в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України відповідно до вимог цього Закону та провести оцінку вартості пенсійних активів, вважаючи днем встановлення розрахункової вартості одиниці пенсійних внесків у розмірі 1 гривня перший день місяця, що настає за днем реєстрації такої особи в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Для реєстрації таких юридичних осіб у Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України крім документів, передбачених статтею 11 цього Закону, подаються звіти про результати фінансово-господарської діяльності за попередній фінансовий рік та на останню звітну дату поточного року, що передувала дню подання заяви на реєстрацію, підтверджені висновком аудитора.

3. Особи, зазначені в пункті 2 цього розділу, що були зареєстровані і провадили діяльність з недержавного пенсійного забезпечення на день набрання чинності цим Законом:

- 1) у разі використання пенсійних планів або пенсійних схем, що базуються на внесках роботодавців за рахунок прибутку, мають право продовжувати роботу, пов'язану із здійсненням такого пенсійного забезпечення для існуючих на дату набрання чинності цим Законом учасників пенсійних фондів, за умови подання до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України детальної інформації щодо методології розрахунків пенсійних виплат за формою, встановленою цим органом;
- 2) у разі використання пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами не мають права укладати нові договори (пенсійні контракти) з учасниками пенсійних фондів за такими пенсійними планами (схемами) з дня опублікування цього Закону та зобов'язані надати Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України план поступового переходу з пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами до пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними внесками.
Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов'язана надавати консультації та методичну допомогу зазначеним особам щодо розроблення планів поступового переходу з пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами до пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними внесками.
4. Юридичним особам, діяльність яких не відповідає вимогам законодавства з недержавного пенсійного забезпечення та які не виконують положення пункту 2 цього розділу, забороняється використовувати у своєму найменуванні та рекламі своєї діяльності слова "пенсійний фонд", "пенсійний план", "пенсійне забезпечення", "пенсійна схема", "пенсійні заощадження" та пропонувати населенню України послуги, пов'язані із здійсненням будь-яких пенсійних виплат.
(Абзац перший пункту 4 розділу XII із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4225-VI від 22.12.2011](#))
Дія цього Закону не поширюється на пенсійні депозити (вклади), фонди, створені відповідно до [Закону України "Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії "Київміськбуд"](#), протягом терміну експерименту.
5. Кабінету Міністрів України:
 - 1) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів з питань оподаткування, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування системи недержавного пенсійного забезпечення;
 - 2) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України ["Про страхування"](#), ["Про банки і банківську діяльність"](#) та інших законодавчих актів з метою приведення їх у відповідність з цим Законом;
 - 3) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом, а також забезпечити перегляд і приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з цим Законом та скасування тих нормативно-правових актів, які не відповідають цьому Закону;
 - 4) протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правових актів, віднесених цим Законом до компетенції Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
6. Національному банку України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти і забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правового акта щодо спрощеного порядку інвестування пенсійних активів недержавних пенсійних фондів та страхових організацій у цінні папери іноземних емітентів відповідно до статті 49 цього Закону та придбання з цією метою вільно конвертованої валюти.
7. З дня набрання чинності цим Законом інші законодавчі акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України Л.КУЧМА

м. Київ
9 липня 2003 року
№ 1057-IV